

OBSAH.

I. ÚVOD	3
II ANALYTICKO STRATEGICKÁ ČASŤ	4
1. CHARAKTERISTIKA OBCE.	4
1. 1 FYZIO-GEOGRAFICKÁ POLOHA OBCE.	4
1. 2 HISTÓRIA OBCE	6
1. 3 PEČATIDLÁ OBCE A SYMBOLY OBCE	7
2. ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA MIKROREGIÓNU STRÁŽOVSKÉ VRCHY	7
2. 1 ZEMEPISNÁ POLOHA	7
2. 2 FYZICKOGEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA	8
2. 3 CHARAKTERISTIKA SOCIO-EKONOMICKEJ A HOSPODÁRSKEJ ZÁKLADNE.....	9
3. DEMOGRAFIA OBCE ĎURĎOVÉ	10
4. VZDELANIE OBYVATEĽSTVA	13
5. TRH PRÁCE, ZAMESTNANOSŤ A NEZAMESTNANOSŤ	14
6. KRAJINA A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	17
6.1 POLOHA A PODNEBIE	17
6.2 OVZDUŠIE.....	17
6.3 VODA	18
6.4 LESY, PÔDA.....	18
6.4.1 LOŽISKO ĎURĎOVÉ	19
6.5 BIOTA	19
6. 6 CELKOVÉ HODNOTENIE STAVU ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA V MIKROREGIÓNNE STRÁŽOVSKÉ VRCHY.....	21
7. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA.....	22
7. 1 CESTNÁ DOPRAVA	22
7. 2 TELEKOMUNIKÁCIE	22
7. 3 ELEKTRIFIKÁCIA A PLYNOFIKÁCIA.....	23

7. 4 ZÁSOBOVANIE VODOU	23
7. 5 ODKANALIZOVANIE A ČOV	24
7. 6 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	24
7.7 ÚZEMNÝ ROZVOJ.....	24
8. OBČIANSKA VYBAVENOSŤ.....	24
8. 1 ŠKOLSTVO.....	24
8. 2 SOCIÁLNA STAROSTLIVOSŤ.....	24
8. 3 ZDRAVOTNÍCTVO.....	25
8. 4 OBCHOD A SLUŽBY	25
8. 5 KULTÚRNE ZARIADENIA A ŠPORTOVÉ ZARIADENIA.....	25
8. 6 SAMOSPRÁVA A INŠTITÚCIE PRE OBČANOV	26
MULTIFUNKČNÁ BUDOVA KULTÚRNEHO DOMU. SLUŽI AKO KULTÚRNY DOM, ALE I AKO OBECNÝ ÚRAD A SÍDLO DHZ.	26
8. 7 CIRKEV	26
9. CESTOVNÝ RUCH.....	27
10. HOSPODÁRSTVO	28
10. 1 MAJETOK A HOSPODÁRENIE OBCE	28
10. 2 PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY V OBCE.....	28
10. 3 NEPODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY V OBCE.....	29
11. SWOT ANALÝZA OBCE ĎURĎOVÉ	30
III. PROGRAMOVÁ ČASŤ.....	31
12. STANOVENIE FAKTOROV ROZVOJA A KLÚČOVÝCH DISPARÍT.	31
13. VÝCHODISKÁ STRATÉGIE, STRATÉGIA, JEJ CIELE, PRIORITY A OPATRENIA.....	32
13. 1 VÝCHODISKÁ STRATÉGIE	32
13. 2 STRATÉGIA, JEJ CIELE, PRIORITY A OPATRENIA.....	34
PREHLAD PRIORÍT STRATÉGIE ROZVOJA OBCE ĎURĎOVÉ	44
PROJEKTOVÉ ZÁMERY OBCE ĎURĎOVÉ.....	45
14. FINANČNÝ PLÁN	46

15. STANOVENIE MERATEĽNÝCH UKAZOVATEĽOV.....	47
16. PERSONÁLNE ZABEZPEČENIE AKTIVÍT	48
LEGISLATÍVNY RÁMEC, VÝCHODISKÁ A POUŽITÉ ZDROJE.....	49

I. Úvod

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Ďurďové na roky 2009 -2015 je strednodobý plánovací dokument, spracovaný v zmysle Zákona o podpore regionálneho rozvoja 531/2001 Z.z. Jeho východiskom je realizovaná analýza hospodárskeho, sociálneho, environmentálneho a kultúrneho rozvoja obce.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja definuje opatrenia, úlohy a prvoradé potreby v rozvoji technickej infraštruktúry, sociálnej infraštruktúry, v starostlivosti o životné prostredie, vo vzdelávaní, v kultúre a v ďalších oblastiach ktoré je nevyhnutné vykonať na úrovni miestnej samosprávy pre oživenie sociálneho a ekonomického rozvoja obce, aby boli dosiahnuté stanovené priority a ciele.

Súčasťou programu je aj návrh jeho administratívneho a finančného zabezpečenia a tiež systém monitorovania.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja je dokumentom otvoreným a na základe výsledkov hodnotenia a stavu implementácie jednotlivých aktivít môže byť aktualizovaný a dopĺňaný.

Za kolektív autorov

Ing. Stanislav Dreisig
riaditeľ TRRA

II ANALYTICKO STRATEGICKÁ ČASŤ

1. Charakteristika obce.

1. 1 Fyzio-geografická poloha obce.

Obec Ďurďové patrí k malým obciam. Z administratívneho hľadiska patrí do územia Trenčianskeho samosprávneho kraja, okresu Považská Bystrica. Situovaná je asi 20 km od mesta Považská Bystrica.

Z geografického hľadiska leží obec na styku Strážovských a Súľovských skál v závere Zakopčianskej doliny v južnej časti Domanižskej kotliny.

Katastrálne územie obce zaberá plochu asi 482 ha. V obci žije v súčasnosti 172 (2008) obyvateľov pri hustote osídlenia 36 obyvateľov na km².

Stred obce leží vo výške 440 m. n. m. na 49°2'3.17"N severnej zemepisnej šírky a 18°29'44.48" E východnej zemepisnej dĺžky. Najnižšia poloha v obci je vo výške 350 m. n. m. , najvyššia poloha v obci je vo výške 836 m. n. m.

Súčasná obec nemá miestne časti.

Katastrálne územie obce susedí s :

k.ú: Čelkova Lehota

k.ú: Pružina

k.ú: Domaniža

k.ú: Zemianska Závada

k.ú: Podskalie

Kataster obce Ďurďové

Lokalizácia obce Ďurďové

1. 2 História obce

Prvá písomná zmienka je z roku 1338, keď sa spomína ako via Harohania sen de terra abbatis de Scala. Pôvodným majiteľom bolo majiteľom benediktínske opátstvo na Skalke pri Trenčíne. Mnísi navštevovali majetky Zoborského opátstva, ktoré boli často v horách, liečili chorých, radili pri hospodárstve a šírili kresťanstvo. Obec sa nazývala ako „Zem Ďurďov“, keď patrila do benediktínskeho opátstva. Obec sa spomína od roku 1393 ako Gergew, doložená je z roku 1415 ako Dzurdouue, z roku 1496 ako Gywrgyowe, z roku 1808 ako Djurdjové, maďarsky Gyurgyove, Gergőfalva názov Ďurďové sa ustálil až v roku 1920.

V 15. storočí prešla obec do vlastníctva hradného pána Košeca a už v roku 1598 tu stálo dvanásť domov. Rodina Lieskovských a Ďurďovských boli vlastníkami najväčšej časti Ďurďového v začiatkoch 17. storočia. Koncom 19. storočia tu bolo už 196 obyvateľov a obec patrila do Ilavského okresu. Notársky úrad sa nachádzal v Pružine. V roku 1598 mala 12 domov, v roku 1720 mala 12 daňovníkov, v roku 1784 mala 27 domov, 26 rodín a 169 obyvateľov, v roku 1828 mala 25 domov a 239 obyvateľov. Zaoberali sa poľnohospodárstvom a košíkárstvom

Na území dnešnej obce Ďurďové bolo objavené slovanské pohrebisko z doby veľkomoravskej z 10.-12. storočia.

Miestny kostol v obci.

Pečatidlá obce a symboly obce

Obec Ďurďové vystupuje v archívnych dokumentoch od r. 1393. Ďurďové patrilo spočiatku opátovi kláštora v Skalke nad Váhom, neskôr viacerým zemianskym rodinám (Ďurďovský, Lieskovský). Historický symbol obce popoznáme podľa odtlačku pečatidla z r. 1836. Kruh opisuje znie PECAT OSADI GYURGYOUE 1836. V strede pečatného poľa je zobrazený sv.Vendelín s jahňatom, býkom a koňom. Dôvod, pre ktorý je v obecnej pečati postava sv.Vendelína nie je známy. Toto patrocínium totiž v obci nie je doložené. Sv.Vendelín nepatrí medzi najrozšírenejšie patrocíniá, no na Slovensku je pomerne hojne zastúpený. Poznáme ho ako patróna takmer štyridsiatich kostolov na Slovensku - spravidla z 18. a 19. storočia. Na Považí je doložený napr. v Soblahove, či Veľkých Bierovciach.

Meno sv. Vendelína sa odvodzuje od nemeckého pomenovania Slovanov - Weden, dalo by sa teda preložiť ako Slavo, resp. Slavomír. Svätec žil v 6.-7. stor. a podľa legendy zo 14. stor. bol írskótskym princom, ktorý sa stal opátom benediktínskeho kláštora. Bol patrónom roľníkov, no najmä pastierov.

Erb obce Ďurďové, vlajka obce, pečať obce.

2. Základná charakteristika mikroregiónu Strážovské vrchy

Názov: Strážovské vrchy

Rozloha: 16 969,05 ha (14 obcí)

Počet obyvateľov: 9846 (1.1.2006)

Hustota osídlenia: 58 obyv./km²

2. 1 Zemepisná poloha

Strážovské vrchy sa nachádzajú na rozhraní západného a stredného Slovenska sú chránenou krajinou oblasťou so vzácnou flórou a faunou. Strážovské vrchy sa nachádzajú medzi mestami Trenčín, Dubnica nad Váhom, Ilava a Bojnice.

Územie Mikroregiónu Strážovské vrchy patrí do okresu Považská Bystrica. Stredné Považie parí medzi najfrekventovanejšie komunikačné koridory na Slovensku. Sídlnou osou priestoru je vážska dolina, v ktorej sú koncentrované najväčšie sídla, a tiež prakticky všetky mestá ako sú Nová Dubnica, Ilava, Dubnica nad Váhom a Trenčianske Teplice. Do združenia mikroregiónu Strážovské vrchy patrí 14 obcí, ktoré sa nachádzajú v okrese Považská Bystrica, sú to tieto obce: Bodiná, Čelkova Lehota, Dolný Lieskov, Domaniža, Ďurďové, Horný Lieskov, Malé Lednice, Plevník-Drienové, Počarová, Podskalje, Prečín, Pružina, Sádóčné, Slopná.

2. 2 Fyzickogeografická charakteristika

Mikroregión Strážovské vrchy sa nachádzajú v severozápadnej časti Slovenska, v dvoch

krajoch - Trenčianskom a Žilinskom. Najvyšší vrchol v Strážovských vrchoch je Strážov 1213 m n. m. Strážovské vrchy tvoria niekoľko veľmi odlišných čiastkových štruktúr. Podstatnú časť pohoria tvoria príkrovovo-vrásové mezozoické komplexy s veľmi menlivou odolnosťou hornín.

Riešené územie mikroregiónu Strážovské vrchy je súčasťou chránenej krajinej oblasti Strážovské vrchy vyhlásenej od roku 1989. Celková plocha Strážovských vrchov predstavuje 30 979 ha. Podľa regionálneho geomorfologického členenia Slovenska riešené územie mikroregión Strážovské vrchy, patrí do provincie Západných Karpát, subprovincie Vnútorných Karpát, oblasti Žilinská Kotlina, podcelok Domanižianska kotlina, celok Strážovské vrchy, podcelok Zliechovská hornatina, časť Strážov.

Strážovské vrchy predstavujú jedno z najrozsiahlejších jadrových pohorí Západných Karpát s veľmi zložitou geologickou stavbou a bohatstvom povrchových foriem. Strážovské vrchy sa vyznačujú viacerými osobitosťami, ako napr. zastúpením všetkých subtatranských príkrov a navyše jednotiek pobradlových zón, maninského príkrovu a pribradlového paleogénu, ktorú zväzujú centrálné Karpaty s bradlovým pásmom.

V chránenej oblasti sa nachádzajú jednotlivé pevné horniny a nespevnené zložieniny. Pohyb podzemných vôd je v riešenom území najvhodnejším prostredím mezozoika, /trias, jura/ s prevahou príkrových vápencov a dolomitov. Toto geologické podložie sa vyznačuje veľmi dobrou puklinovo-krasovou priepustnosťou, čo podmienilo vznik početných prameňov s veľkou výdatnosťou: v k.ú. Domaniža, Pružina a Trstie. Hlavným tokom územia je rieka Váh.

Riečnu sieť územia tvoria ľavostranné prítoky hlavného toku. Z nich najvýznamnejšie sú Domanižanka, Pružinka. Ostatné toky v riešenom území môžeme charakterizovať ako toky s neupraveným režimom odtokových pomerov.

Okolie obce.

2. 3 Charakteristika socio-ekonomickej a hospodárskej základne

Výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov z 26. mája 2001 hovoria o tom, že prevažná časť obyvateľov je ekonomicky aktívna. Pracovné príležitosti nachádzajú obyvatelia obcí Bodiná, Čelkova Lehota, Dolný Lieskov, Domaniža, Ďurďové, Horný Lieskov, Malé Lednice, Plevník-Drienové, Počarová, Podskalie, Prečín, Pružina, Sádočné a Slopná v obciach ale aj v najbližšom okresnom meste Považská Bystrica a v krajských mestách Trenčín a Žilina vzdialených niekoľko kilometrov.

Z hľadiska poľnohospodárstva majú významné zastúpenie samostatne hospodáriaci roľníci. Väčšina poľnohospodárskej pôdy je obhospodarovaná. Klimatické podmienky v riešenom území predurčujú, že v rastlinnej výrobe prevláda pestovanie obilovín a živočíšna výroba je zameraná prevažne na chov ošípaných.

Priemyselnú výrobu v mikroregióne reprezentujú okrem iného: krajčírka výroba, spracovanie dreva, chemická výroba a stavebná výroba – všetko podnikateľské činnosti z dlhodobého hľadiska charakteristické pre danú lokalitu. Drobná priemyselná výroba a podnikatelia sídlia v mikroregióne Strážovské vrchy zaisťujú potreby obyvateľov obce.

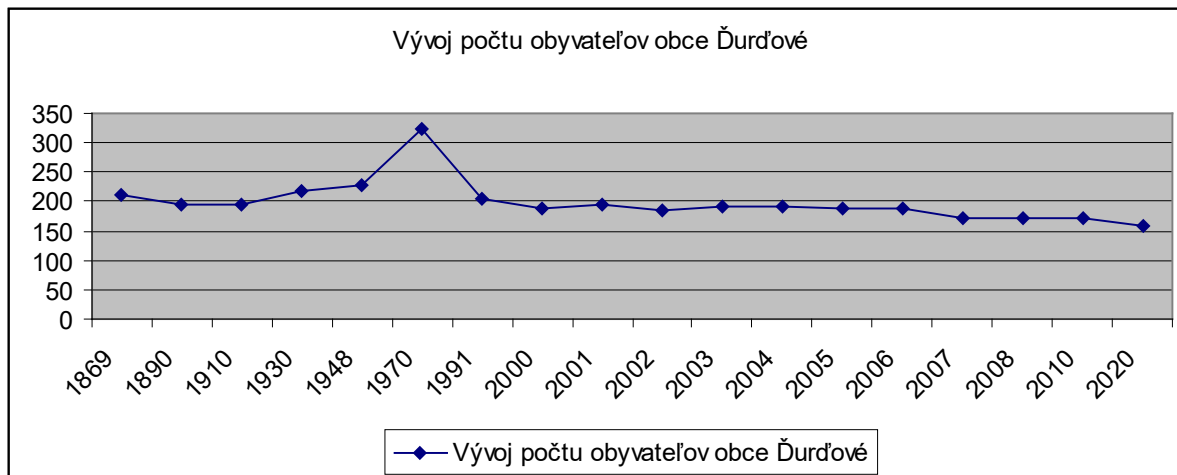
Terciárny sektor je v obciach zastúpený prevažne telovýchovnými jednotami, dobrovoľnými hasičskými zväzmi a zväzmi zdravotne postihnutých.

3. Demografia obce Ďurďové

Obec Ďurďové mala v roku 1869 – 211 obyvateľov. V roku 1890 klesol počet obyvateľov na 169 t.j. klesol o 7,11 % . Tento stav pretrvával až do roku 1910. Potom začal počet obyvateľov výrazne stúpať, v roku 1930 mala obec 219 obyvateľov, v roku 1948 227. V roku 1970 mala obec najviac obyvateľov a to až 324 obyvateľov. Po tomto roku však počet obyvateľov už len klesal a to výrazne. Za dvadsať rokov od roku 1970 do roku 1991 klesol o 36,42 % . Od tohto obdobia počet obyvateľov viac menej už len pozvoľna klesal a doposiaľ sa nezastavil. Hoci sa objavili roky kedy počet obyvateľov oproti minulému roku mierne stúpol z celkovej tendencie vidno, že demografický trend je výrazne negatívny. Podľa prognózy by pokles obyvateľstva obce Ďurďové mal v budúcnosti naďalej pokračovať. Predpokladá sa, že v roku 2020 by obec mala mať len 160 obyvateľov.

Tabulka 1 Vývoj počtu obyvateľov obce Ďurďové aj s prognózou

Rok	Počet obyvateľov.	% Zmena	
1869	211		
1890	196	-7,11	
1910	196	0,00	
1930	219	11,73	
1948	227	3,65	
1970	324	42,73	
1991	206	-36,42	-36,42
2000	189	-8,25	
2001	195	3,17	
2002	185	-5,13	
2003	190	2,70	
2004	192	1,05	
2005	189	-1,56	
2006	189	0,00	
2007	172	-8,99	
2008	172	0,00	
2010	172		
2020	160		

O dôvodoch vývoja počtu obyvateľov hovorí bližší pohľad prostredníctvom ukazovateľa „prirodzená výmena a migrácia“. Z údajov za roky 2000, 2002, 2003, 2006, 2007 môžeme konštatovať, že na negatívnom demografickom vývoji obce sa podieľalo negatívne saldo migrácie obyvateľov, kde za uvedené roky bol z tohto dôvodu celkový prírastok obyvateľstva negatívny.

Tabuľka 2 Natalita, mortalita, migrácia za roky 2000, 2002, 2003, 2004, 2005 a 2006.

Rok	Počet obyvateľov	Živonarodení	Zomrelí	Prirodzený prírastok/úbytok	Prišlihovali	Vystáhovali	Prírastok/úbytok sťahovaním	Celkový prírastok/úbytok
2000	189	0	3	-3	2	0	2	-1
2002	185	1	3	-2	2	7	-5	-7
2003	190	6	3	3	3	1	2	5
2004	192	2	4	-2	8	4	4	2
2005	189	0	0	0	0	3	-3	-3
2006	189	2	1	1	0	9	-9	-8
2007	172	3	5	-2	-	-	-7	-9

Tabuľka 3 dokumentuje zloženie obyvateľstva podľa pohlavia za jednotlivé roky. Z údajov možno vidieť, že v obyvateľstve trvale prevažovali ženy a to s významným neštardantným podielom, kde prevažovali nad mužmi v rozmedzí od 4,85 až 11,6 % čo je značný rozdiel oproti mužom.

Tabuľka 3 Obyvateľstvo podľa pohlavia

Rok	Počet obyvateľov	Muži	%	Ženy	%
1991	206	98	47,57	108	52,43
2001	195	92	47,18	103	52,82
2002	185	86	46,49	99	53,51
2003	190	89	46,84	101	53,16
2004	192	87	45,31	105	54,69
2005	189	85	44,97	104	55,02

2006	181	80	44,20	101	55,80
2007	172	77	44,77	95	55,23

Podľa údajov štatistického úradu z realizovaného SOBD v rokoch 1991 a 2001 bolo v obci v roku 1991 62 obydľí z ktorých bolo 55 trvale obývaných. V roku 2001 bol evidovaný počet obydľí 61 a však trvale obývaných bolo už len 45. Z údajov vyplýva, že v priebehu desaťročia klesol počet trvale osídlených obydľí 18,2 o %. Prehĺbil sa podiel obydľí, ktoré nie sú trvale osídlené a to z 11,3 % v roku 1991 na 26,2 % v roku 2001.

Tabuľka 4 Veková štruktúra obyvateľstva, porovnanie

Rok	Predproduktívny	Produktívny	Poproduktívny
2001	24 %	51 %	26 %
2007	17,5 %	55,8 %	26,7 %

Z tabuľky monitorujúcej vekovú štruktúru môžeme vysledovať posun obyvateľstva z predproduktívnej do produktívnej skupiny obyvateľstva, ktorý je typický pre súčasný demografický vývoj. Naznačuje stárnutie obyvateľstva.

Tabuľka 5 Obyvateľstvo podľa národnosti

Rok	Slovenská	Česká	Iná
1999	99,51	0,41	0,00
2001	99,49	0,51	0,00

Z hľadiska národnostnej štruktúry obyvateľstva obce v sledovaných rokoch možno hovoriť o tom, že obyvateľstvo obce Ďurďové je prevažne slovenskej národnosti. Z iných národností sa objavujú v obyvateľstve pozostatky českej národnosti, iná národnosť okrem českej však v obyvateľstve nie je zastúpená. V obci sa nenachádza rómske obyvateľstvo. Zloženie obyvateľstva je typické pre daný región.

Tabuľka 6 Osídlenie obce

Rok	1991	2001	% Zmena
Počet obyvateľov	206	195	-5,3 %
Počet obydľí	62	61	-1,6 %
Trvale osídlené obydľia	55	45	-18,2 %

Úbytok trvale osídlených obydľí ako aj úbytok obyvateľov predznačil vývoj obce ako obce usadlostného, chatového charakteru. Je samozrejme predpoklad, že mladí ľudia budú sídla svojich rodičov navštevovať a udržiavať, výraznejší zvrät v tomto vývoji však nemožno zrejme očakávať.

4. Vzdelanie obyvateľstva

Posledné dostupné údaje získané zo ŠÚ SR Trenčín o vzdelaní obyvateľstva pochádzajú zo sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2001. Najvyššie ukončené vzdelanie v obci v danom čase bolo úplné stredné všeobecné, v obci s týmto vzdelaním boli 3 obyvatelia, s úplne stredným odborným s maturitou boli v obci 7 obyvatelia, s úplným stredným učňovským s maturitou boli v obci 15 obyvatelia, stredné odborné bez maturity mal 1 obyvateľ, učňovské vzdelanie bez maturity mal v obci 69 obyvateľov obce, so základným vzdelaním boli v obci 48 obyvatelia, deti do 16 rokov sa v obci nachádzalo v tom čase 49.

Údaje vzhľadom k ich neaktuálnosti nemajú takmer žiadnu vypovedaciu schopnosť. Pre relevantné zistenie vzdelanostnej úrovne obyvateľstva v obci by bolo nevyhnutné realizovať samostatný prieskum. Vzhľadom k rozvoju školstva v posledných rokoch možno predpokladať, že sa zvýšil počet osôb s vysokoškolským a stredoškolským vzdelaním. Naopak znížil sa podiel občanov so základným vzdelaním. Presnejšie údaje by sme získali analýzou súčasného stavu medzi obyvateľmi.

Tabuľka 7 Vzdelanostná úroveň obyvateľstva obce podľa najvyššieho stupňa ukončeného vzdelania k 26.5. 2001

Najvyšší skončený stupeň školského vzdelania	Muži	Ženy	Spolu
Základné	13	35	48
Učňovské (bez maturity)	41	28	69

Stredné odborné (bez maturity)	0	1	1
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	11	4	15
Úplné stredné odborné (s maturitou)	1	6	7
Úplné stredné všeobecné	1	2	3
Vyššie	-	-	-
Vysokoškolské bakalárske	-	-	-
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	-	-	-
Vysokoškolské doktorandské	-	-	-
Vysokoškolské spolu	-	-	-
Vysokoškolské podľa zamerania:			
- univerzitné	-	-	-
- technické	-	-	-
- ekonomické	-	-	-
- poľnohospodárske	-	-	-
- ostatné	-	-	-
Ostatní bez udania školského vzdelania	2	1	3
Ostatní bez školského vzdelania	-	-	-
Deti do 16 rokov	23	26	49
Úhm	92	103	195

(zdroj: Štatistický úrad SR, Trenčín)

5. Trh práce, zamestnanosť a nezamestnanosť

Dôležitým faktorom trhovej ekonomiky je zamestnanosť. Zmeny v ekonomike sa podieľajú aj v podiele zamestnanosti v jednotlivých odvetviach hospodárstva. V minulosti sa obyvateľstvo venovalo predovšetkým poľnohospodárstvu. V dôsledku prvej a druhej technickej realizácie sa zavádzajú do ekonomík jednotlivých štátov výtobytky techniky.

Dôležitá pre rozvoj ekonomiky bola elektrifikácia výroby. Zlúčenie energie umožnilo jej širokospektrálne využitie vo výrobe, pristúpilo sa k masovej automatizácii výroby. Tá zároveň spôsobila, že výroba už nebola závislá od pracovníka a jeho ručnej práce v dôsledku čoho vzniká nezamestnanosť.

V 20. storočí už technika a napredovanie nie je otázkou náhodných objavov, ale cieľavedomou činnosťou neustáleho zlepšovania akýchkoľvek produktov prostredníctvom inovácií. Nové poznatky a ich uplatnenie vo výrobnom procese kladú stále vyššie požiadavky na odborné poznatky zamestnancov, zamestnanci sa špecializujú, školia a zvyšujú si svoju kvalifikáciu.

V dôsledku vyššej produktivity ekonomík štátov rastie aj životná úroveň obyvateľstva. Ľudia už nie sú spokojní s tou prácou, ktorá ich živí, ale s tou, ktorá ich uspokojuje.

S tým je spojená vyššia fluktuácia v podnikoch, ktorej sa podniky snažia zabrániť sociálnou politikou, rôznymi výhodami pre zamestnancov.

Tlak na neustále vyššiu produktivitu práce pracovníka a jeho znalosti, znižovanie podielu fyzickej práce, spôsobuje rôzne ochorenia a tak človek prirodzene hľadá relaxačné aktivity, význam nadobúda jeho voľný čas, fyzickú pracovnú aktivitu nahrádzajú neustále nové športové aktivity. To umožňuje rozvoj rôznych služieb spätých s človekom, ktoré nadobúdajú stále väčší význam.

V dôsledku technických výdobytkov a ich aplikácie do výroby, robotizácie, výroba nevyžaduje už toľko pracovníkov, preto ustupuje podiel zamestnaných obyvateľov v priemysle a poľnohospodárstve a narastá podiel obyvateľov zamestnaných v oblasti služieb.

Všetky štáty si uvedomujú trend ekonomiky založenej na najnovších poznatkoch, preto investujú prostriedky do vedy a výskumu.

Posledné údaje o odvetvovej štruktúre zamestnanosti v obci Ďurďové sú z roku 2001. Uvedené informácie za obec Ďurďové sú vzhľadom na zastaralosť uvádzané len informatívne.

V obci Ďurďové pracovalo v tom čase 46 obyvateľov, ktorí dochádzali za prácou z toho 2 pracovali v poľnohospodárstve, poľovníctve a súvisiacich službách, 2 obyvatelia pracovali v odvetví lesníctva, 20 obyvateľov pracovalo v priemyselnej výrobe, 1 pracoval v stavebníctve, 5 obyvateľov obce pracovalo v oblasti veľkoobchodu a maloobchodu, oprava motorových vozidiel, 2 obyvatelia pracovali v oblasti hotelierstva a reštaurácie, v doprave a spojoch pracovali 2 obyvatelia, v školstve pracoval 1 obyvateľ, 2 pracovali v odvetví zdravotníctva, 1 obyvateľ vo verejnej správe a 7 obyvateľov pracovalo bez udania odvetvia v ktorom pracujú.

Tabuľka 8 Ekonomicky aktívne obyvateľstvo obce podľa odvetvia hospodárstva k 26. 5. 2001

	Ekonomicky aktívne osoby			
	muži	ženy	spolu	z toho odchádza do zamestnania
Poľnohospodárstvo, poľovníctvo a súvisiace služby	2	0	2	2
Lesníctvo, ťažba dreva a pridružené služby	0	2	2	2
Rybolov, chov rýb	-	-	-	-
Ťažba nerastných surovín	-	-	-	-
Priemyselná výroba	14	10	24	20
Výroba a rozvod elektriny, plynu a vody	-	-	-	-
Stavebníctvo	1	0	1	1
Veľkoobchod a maloobchod, oprava motorových				

vozidiel, motocyklov a spotrebného tovaru	4	2	6	5
Hotely a reštaurácie	0	2	2	2
Doprava, skladovanie a spoje	2	1	3	2
Peňažníctvo a poisťovníctvo	-	-	-	-
Nehnuteľnosti, prenájom a obchodné služby, výskum a vývoj	0	1	1	1
Verejná správa a obrana, povinné sociálne Zabezpečenie	2	1	3	1
Školstvo	1	0	1	1
Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť	0	2	2	2
Ostatné verejné, sociálne a osobné služby	-	-	-	-
Súkromné domácnosti s domácim personálom	-	-	-	-
Exteritoriálne organizácie a združenia	-	-	-	-
EA bez udania odvetví	19	13	32	7
Spolu	45	34	79	46

(zdroj: Štatistický úrad SR, Trenčín)

O stave nezamestnanosti v obci Ďurďové vypovedá len údaj o počte nezamestnaných osôb. Nakoľko údaje o pracovných silách sa filtrujú len na úrovni okresu vyjadriť mieru nezamestnanosti v obci je obtiažne. Môžeme vychádzať len z porovnania vo vzťahu k počtu obyvateľov obce ako i produktívnej vrstvy obyvateľstva. Z údajov z tabuľky môžeme vidieť, že hodnoty 11 – 19 nezamestnaných osôb na tak malú obec sú skutočne vysoké.

Tabuľka 9 Počet nezamestnaných obce Ďurďové za jednotlivé roky.

Rok	Počet nezamestnaných	% Zmena
1991	2	
1992	4	100,00
1994	13	225,00
1995	12	-7,69
1996	8	-33,33
1997	11	37,50
1998	12	9,09
1999	17	41,67
2000	12	-29,41
2001	17	41,67
2002	19	11,76

2003	13	-31,58
2004	10	-23,08
2005	8	-20,00
2006	4	-50,00
2007	9	125,00
2008	6	-33,33

Tabuľka 10 Veková štruktúra uchádzačov o zamestnanie.

	Vek spolu	r15	r16	r17	r18	r19	r20_24	r25_29	r30_34	r35_39	r40_44	r45_49	r50_54	r55_59	r60 viac
2000	12	0	0	0	0	1	4	1	0	4	2	0	0	0	0
2001	17	0	0	0	0	0	4	0	1	5	1	2	3	1	0
2002	19	0	0	0	0	2	2	0	2	5	2	2	3	1	0
2003	13	0	0	0	0	0	5	0	0	5	2	0	0	0	0
2004	10	0	0	1	0	0	1	0	0	4	0	3	0	1	0
2005	8	0	0	0	0	1	2	0	0	0	1	2	0	2	0
2006	4	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2	0	1	0
2007	9	0	0	0	0	0	1	0	0	1	3	1	2	0	1
2008	6	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	1	2	0	1

Z hľadiska sledovania nezamestnanosti je významné sledovať nezamestnanosť vekových skupín. Už tradične sa objavujú problémy s uplatnením a zamestnaním mladých migrujúcich ľudí po ukončení štúdia hľadajúcich si miesto na trhu práce vo veku 20 – 24 rokov. Podľa hodnôt uvedených v tabuľke za obec Ďurďové sa nám potvrdzuje tento trend aj v obci Ďurďové. Ďalším trendom pri sledovaní nezamestnanosti v obciach je problém uplatnenia ľudí v preddôchodkovom veku od 50 rokov a vyššie. V obci Ďurďové však významnejšie vystupuje skupina od 35 – 39 -49 rokov, pretože aj v celkovom súčte za príbuzné skupiny vykazuje vyššie hodnoty.

V ďalšom skúmaní sa môžeme zamerať na sledovanie dĺžky evidencie uchádzačov. Podľa označených prevažujúcich hodnôt v tabuľke možno konštatovať, že obec má problém s krátkodobou ako i dlhodobou nezamestnanosťou. Spravidla si uchádzači do 3 resp. 6 mesiacov prácu nájdu. Pokiaľ si uchádzači do 6 mesiacov prácu nenájdu je vysoká pravdepodobnosť, že sa môžu dostať do skupiny dlhodobo nezamestnaných.

Z ďalších parametrov, ktoré je možné v súvislosti s nezamestnanosťou sledovať je vzdelanie uchádzača o zamestnanie ako i rodinný stav. Tieto parametre nie sú predmetom nášho zisťovania.

Tabuľka 11 Dĺžka evidencie uchádzačov o zamestnanie.

Rok	Doba evidencie spolu	do 3 mes	4 - 6 mes	7 - 9 mes	10 - 12 mes	13 - 24 mes	nad 24 mes
2000	12	5	3	2	1	1	0
2001	17	4	2	3	3	4	1
2002	19	10	6	2	0	1	0
2003	13	4	2	1	0	6	0
2004	10	2	3	1	0	1	3
2005	8	0	2	0	2	1	3
2006	4	0	0	1	0	1	2

2007	9	2	1	2	0	1	3
2008	6	2	0	1	0	1	2

6. Krajina a životné prostredie

6.1 Poloha a podnebie

Katastrálne územie Ďurďového sa rozprestiera medzi Strážovskými vrchmi a Súľovskými skalami, v južnej časti Domanižskej kotliny. V severnej časti katastra zasahuje územie do chránenej oblasti Strážovských vrchov s bralnými a krasovými útvarmi – treťohorné horniny. Najvyšší vrch v tejto oblasti je „Stráne“ (836,7 m. n. m). Obec Ďurďové patrí do oblasti CHKO Strážovské vrchy. Oblasť patrí do oblasti mierne teplej. Mierne teplá, mierne vlhká vrchovinová, priemerná januárová teplota tu dosahuje - 3 - -6,5° a júlová 17 - 18,5 °C. Priemerne sa vyskytuje 30 - 50 letných dní a 120 - 140 mrazivých dní. Ročný úhrn zrážok sa pohybuje priemerne od 700 - 850 mm. Snehová pokrývka trvá priemerne 60 - 80 dní a dosahuje maximum 25 - 40 cm.

6.2 Ovzdušie

Vzhľadom k tomu, že nie sú bližšie údaje o stave ovzdušia priamo v obci, vychádzam z údajov za mesto Považská Bystrica.

Ovzdušie je najvýraznejšie poškodenou zložkou životného prostredia. Znečistené ovzdušie, najmä v dôsledku silného emisno-imisného zaťaženia zo zdrojov znečisťovania, je potenciálnou hrozbou pre zdravie obyvateľstva. Územie sídelného útvaru Považská Bystrica nepatrí však do žiadnej z oblastí, ktoré sú podľa vyhlášky MŽP SR č. 112/93 Z. z. stanovené ako zaťažené územia, a teda si nevyžaduje osobitnú ochranu ovzdušia.

Podľa výsledkov meraní programu EMEP sa región Považskej Bystrice nachádza na juhovýchodnom okraji oblasti s najväčším regionálnym znečistením ovzdušia a kyslosťou zrážkových vôd v Európe. V meste Považská Bystrica sa však meracia stanica nenachádza a tak nie je možné sledovať dopad tohto znečistenia v tejto oblasti. Možno len konštatovať, že značná členitosť terénu podmieňuje nepriaznivé rozptylové podmienky. Z hľadiska kvality ovzdušia je najviac poškodená centrálna časť územia okresu Považská Bystrica v okolí mesta, kde sa kumulujú negatívne vplyvy dopravy, výroby a bývania spolu s fyzikálnymi faktormi, čím vytvárajú zhoršené podmienky pre život obyvateľstva, flóry a fauny. Znečistenie ovzdušia spôsobuje najmä tepelný zdroj Považských strojární - Tepláreň, a. s., nemalou mierou sa však na ňom podieľajú aj ďalšie stredné a malé zdroje v meste, ako aj v obciach jeho záujmového územia.

V posledných rokoch došlo v obci Ďurďové k zhoršeniu kvality ovzdušia najmä v dôsledku rastu výroby a spotreby energie, rastu ťažby surovín, zvýšenou priemyselnou

a poľnohospodárskou výrobou, či zvýšenou dopravou v okolí obce. Na zhoršovaní stavu ovzdušia v obci participuje fakt, že obec nie je plynofikovaná a tak stále pokračuje získavanie tepla spaľovaním tuhých látok.

6.3 Voda

Obec Ďurďové je potočná radová dedina. Zásobovanie pitnou vodou je nevyhovujúce nakoľko obec nemá vlastný vodovod a občania využívajú iba vlastné studne, kde kvalita vody je otázná. Môže vykazovať veľmi nízke hodnoty dusičňanov a však z mikrobiologického hľadiska nemusí byť vhodná na pitie. Preto nielen z hľadiska ochrany životného prostredia je potrebné v obci vybudovať vodovod, kanalizáciu a čističku odpadových vôd.

Chránené vodné zdroje sa v obci nenachádzajú. Hlavným recipientom na území je vodný tok Pružinka, ktorého pravostranný prítok Ďurďoviansky potok vyteká nad obcou Ďurďové. V intraviláne obce je na dvoch miestach prekrytý v dĺžke cca 70 m a v dolnej časti obce je potok čiastočne regulovaný.

6.4 Lesy, pôda

V riešenom území obce Ďurďové má dominantné postavenie poľnohospodárska pôda. Orná predstavuje asi 10 % územia. Pôdy majú vo všeobecnosti pomerne tenký humusový horizont a premenlivé lokálne aj vysoké zastúpenie skeletu. V svahovitých polohách sú len mierne náchylné na pôdnu eróziu. V kultúre ornej pôdy sú využívané najmä rovinaté polohy s príľahlými miernymi svahmi. Svahovitejšie pozemky s plytšími a skeletnatejšími pôdami sú v kultúre trvalých trávnych porastov. Obec je bohaté zalesnená a to z 66 %. Zastavaná plocha obce predstavuje asi 3 %. V obci sa nachádza 200 ročná lipa. K nerastnému bohatstvu obce patrí ložisko Ďurďové.

Na území obce Ďurďové sa nachádzajú tieto nasledovné ochranné pásma:

- 1 Ochranné pásmo ŠM
- 2 Ochranné pásmo cintorína

Dôležitou zložkou ochrany životného prostredia je údržba a výsadby verejnej zelene a súkromnej zelene a predovšetkým dodržiavanie poriadku a čistoty v obci.

Tabuľka 12 Územná skladba obce Ďurďové

	%	ha
Plocha	100%	481,5434
Orná pôda	10%	48,4989

Lúky a pasienky	16%	78,4238
Záhrady, ovoc.sady	1%	5,9198
Lesy	66%	320,1067
Vodné plochy	0%	0,4839
Zastavané plochy	3%	16,0852
Vinice, chmeľnice	0%	0
Ostatné	2%	12,0251

6.4.1 Ložisko Ďurďové

Leží asi 2 km západne od obce Ďurďové a tvorí ho JZ svah kóty Klokočová /516,2 m n.m./. Ložiskovú surovinu reprezentujú svetlosivé zlepence až brekcie tvorené okrúhliakmi a úlomkami dolomitov, vzácnejšie aj vápencov. Základná hmota zlepenčov je prevažne vápencová, menej dolomitová a miestami je úplne rozložená. Hrúbka suroviny je 5 - 95 m. Skrývku na ložisku tvorí zahľinená, kamenitá sutina hrúbky 0,2 - 1,1 m. Otvorené je na severe stenovým lomom, v ktorom sa už dávnejšie neťaží.

Surovinu je možné využiť na prípravu mált a betónov, na násypy pri stavbe ciest, ako drobné kamenivo do asfaltového betónu. Pred použitím je nutné surovinu upravovať drvením a triedením.

6.5 Biota

Obec Ďurďové sa nachádza v chránenej krajinskej oblasti Strážovské vrchy a kataster obce je územím európskeho významu, taktiež bol v zmysle a podľa smernice o vtákoch vyhlásený za chránené vtáčie územie Strážovské vrchy a patrí teda do lokality so zvláštnou ochranou lokality Natura 2000.

Cieľom ochrany oblasti Strážovské vrchy sú pestré spoločenstvá s vápnomilnou flórou a bohatou faunou.

V celom území prevládajú lesné spoločenstvá kvetnatých a vápnomilných bučín, na Strážove sa v najvyšších nadmorských výškach pohoria vyskytujú aj javorovo - bukové horské lesy. V závislosti od lokálnych pôdnych a mikroklimatických podmienok sú tu zastúpené aj lipovo - javorové sutinové lesy. Na skalných útvaroch, ktoré sú vďaka pestrému reliéfu veľmi hojné, sa vyskytujú: spoločenstvá karbonátových skalných štrbín, subalpínskych a dealpínskych travinnobylinných porastov, pionierskych porastov, nespevnených karbonátových sutín a porasty reliktných borín. Na karbonatické horniny sa viažu polokrasové a krasové javy.

Z nelesných spoločenstiev sa tu nachádzajú taktiež podhorské lúky a suchomilné travinnobylinné a krovité porasty, miestami sa na nich vyskytuje borievka a populácie druhov z čeľade vstavačovitých (Orchidaceae). V nivách potokov sa nachádzajú vysokobylinné spoločenstvá, brehové porasty deväťsilov a zvyšky podhorských

jelšových lesov. Časté, hoci rozlohou nepatrné, sú podmáčané biotopy slatinných lúk a podsvahových pramenísk, ojedinele s tvorbou penovca.

Z rastlinných druhov sa tu hojne vyskytuje na skalách a v reliktných borinách poniklec prostredný (*Pulsatilla subslavica*). Izolované okrajové populácie taxónov klinčeka lesklého (*Dianthus nitidus*) a prilbicy tuhej moravskej (*Aconitum firmum* subsp. *Moravicum*) sa tu nachádzajú v pomerne malých nadmorských výškach chladných biotopov tiesňav (klinček lesklý (*Dianthus nitidus*) 325 - 425 m n.m. v Súľovských skalách, prilbica tuhá moravská (*Aconitum firmum* subsp. *moravicum* var. *maniniense*) 425 - 525 m n.m. v Manínskej tiesňave). V roku 2003 bol v bučine Strážova overený výskyt niekoľkých jedincov črievičníka papučkového (*Cypripedium calceolus*).

Zo zoologického hľadiska je dôvodom na vyhlásenie územia európskeho významu Strážovské vrchy výskyt vzácných druhov živočíchov, pre ktorých existenciu a reprodukciu sú dôležité vyššie citované biotopy. Svoj okraj rozšírenia tu dosahuje viacero druhov (napr. medveď hnedý (*Ursus arctos*), vlk dravý (*Canis lupus*) a iné). Niektoré druhy tu dosahujú najsevernejšiu a najvyššiu položenú známu lokalitu výskytu v rámci Slovenska napr. bystruška (*Carabus montivagus*). Územie je charakteristické aj vysokou mierou biodiverzity živočíšnych spoločenstiev a prelínaním sa spoločenstiev žijúcich na xerothermoch so spoločenstvami žijúcimi v súvislých lesných porastoch a s druhmi viazanými na mokrade. Bol tu objavený nový druh blanokrídlovca (Hymenoptera) pre faunu Slovenska: *Harpactes formosus*. V území sa nachádzajú lokality s výskytom druhu jasoňa červenookého (*Parnassus apollo*), pričom jedna z nich patrí medzi lokality s najpočetnejšou populáciou na Slovensku.

Vtáacie územie Strážovské vrchy je tvorené prevažne lesnými a skalnými biotopmi. Je významné pre hniezdenie druhov dravcov a sov napr. sokol sťahovavý (*Falco peregrinus*) a kuvik kapcavý (*Aegolius funereus*). Plnú ochranu si tu zaslúžia aj bocian čierny (*Ciconia nigra*), tetrov hlucháň (*Tetrao urogallus*), a iné.

Smernica o vtákoch na základe ktorej sa vyhlasuje „chránené vtáacie územie“ chráni všetky pôvodné európske druhy, a to počas celého ich života, teda vajcia, mláďatá a hniezda. Okrem toho chráni aj biotopy, na ktoré sa jednotlivé druhy vtákov viažu. V praxi to znamená, že nikto nesmie usmrcovať, odchytať alebo inak poškodzovať žiaden vtáčí druh ani jeho hniezda a biotop, v ktorom žije.

Zvláštny režim sa uplatňuje v prípade, ak ide o druhy, na ktoré sa môže poľovať. Smernica uvádza zoznam 181 druhov a poddruhov vtákov, ktoré sú predmetom ochrany.

Pri ochrane európsky významných druhov vtákov a ich biotopov sú určené pravidlá regulujúce činnosti, ktoré ich vážne ohrozujú, v záujme toho, aby:

- nedochádzalo k úmyselnému zabíjaniu, poškodzovaniu a obmedzovaniu žiadneho vtáčieho druhu,
- nedochádzalo k úmyselnému poškodzovaniu hniezd a hniezdných biotopov vtákov,
- sa dôsledne rešpektovali pravidlá hospodárenia a správania v chránených vtáčích

územiach,

- sa nezákonne neodoberali a nechovali v zajatí žiadne druhy voľne žijúcich vtákov,
- sa lovili len druhy, na ktoré sa môže poľovať,
- sa obchodovalo len s druhmi, ktoré sa môžu uviesť na trh,
- sa nepoužívali otrávené návnady, pasce ani iné zakázané spôsoby lovu a odchyty vtákov.

6. 6 Celkové hodnotenie stavu životného prostredia v mikroregióne Strážovské vrchy

Prírodné pomery v mikroregióne- poloha, geologická stavba, geografická štruktúra, klimatické, pôdne, biotické a abiotické parametre sú ľudskou činnosťou takmer neovplyvniteľné.

Socio-ekonomické pomery- intenzita a štruktúra hospodárstva, urbanizácia, vplyv na jednotlivé zložky životného prostredia a množstvo ďalších faktorov sú ľudskou činnosťou ovplyvniteľné a sú určujúcimi pre kvalitu životného prostredia regiónu.

Prírodné pomery svojim dlhodobým pôsobením podmienili vznik adaptačných mechanizmov krajiny. Pôsobenie faktorov podmienených ľudskou činnosťou je krátkodobé, nárazové a synergické, bez času na prispôsobenie sa zmenám. Antropogénna činnosť ovplyvňuje najviac stav a kvalitu životného prostredia (ďalej len ŽP). Stále, i keď v menšej miere sú vykonávané činnosti bez opatrení pre udržanie kvality ŽP, o čom svedčia ukazovatele stavu zložiek ŽP.

Ich analýza určí východiská, priority a ciele, ktoré by mali viesť k náprave súčasných negatívnych javov.

Zdrojom možného znečistenia v mikroregióne sú ropné produkty z čerpacích staníc pohonných hmôt. Ohrozenie životného prostredia sa môže vyskytnúť len v prípade zlyhania ľudského faktoru a technickej havárie.

Zdrojom možného znečistenia môže byť aj znečistenie z výfukov automobilov, výrazné ohrozenie životného prostredia sa môže vyskytnúť len v prípade zlyhania ľudského faktoru a technickej havárie.

Rovnako ťažba nerastných surovín predstavuje významný vplyv na životné prostredie ako v negatívnom, ak aj v pozitívnom zmysle. Najčastejšie sa uvádzajú negatívny vplyvy, ale v niektorých prípadoch ťažba môže znamenať aj pozitívny vplyv na životné prostredie človeka, napríklad zatopené jamy po vyťažených štrkopieskoch

7. Technická infraštruktúra

7. 1 Cestná doprava

Hlavnou dopravnou osou územia je štátna cesta III. triedy 06155, ktorá plní funkciu zbernej a obslužnej komunikácie územia. Šírka cesty je 6 m.

Dopravný skelet územia dopĺňa sieť jestvujúcich a navrhovaných komunikácií. Jestvujúce miestne komunikácie sú v dobrom stave nakoľko nedávno prebehla ich rekonštrukcia. V obci nie sú vybudované chodníky. Hustota dopravných spojov je primeraná potrebám obce. Doprava je vedená smerom do Považskej Bystrice ako i Púchova, s využitím priamych spojov alebo s nutnými prestupmi. Autobusové nástupné miesta vyžadujú rekonštrukciu.

Rekonštruované miestne komunikácie v obci.

7. 2 Telekomunikácie

V obci Ďurďové sa využívajú telekomunikačné služby približne v 15 domácnostiach. V obci sa nachádza verejný telefónny automat. Obec má zlé pokrytie signálom T-mobile a Orange. Obecný úrad má pripojenie na internet. Odraz signálu zo zriadeného internetu v obci Pružina umožňuje aj obci Ďurďové zabezpečiť rýchlejší internet.

7. 3 Elektrifikácia a plynofikácia

Elektrifikácia

V obci Ďurďové sa nachádza 1 transformátor o výkone TR1 – 160 kVA. Sekundárna sieť je v obci prevedená vzdušným vedením na betónových stĺpoch a je v dobrom stave.

Verejnú osvetlenie je prevedené výbojkovými svetidlami a je uchytené na stĺpoch NN siete. Technický stav je dobrý – po rekonštrukcii.

Plynofikácia

V súčasnej dobe obec Ďurďové nie je plynofikovaná. Obec má vypracovanú štúdiu plynofikácie obce. Občania na vykurovanie obydľí využívajú tuhé palivo.

7. 4 Zásobovanie vodou

V obci Ďurďové v súčasnej dobe nie je vybudovaný verejný vodovod. Je však plánovaný a v súčasnosti v štádiu projektovej prípravy a platného stavebného povolenia. Kvalita miestnych zdrojov pitnej vody nie je deklarovaná a môže byť ovplyvnená poľnohospodárskou činnosťou v obci.

Obyvatelia obce čerpajú vodu z vlastných studní, ktorú z dôvodu absencie vodovodu využívajú i na pitie . Od roku 1998 má obec vyprojektovanú stavbu vodovodu a vydané platné stavebné povolenie, doposiaľ sa výstavba vodovodu neuskutočnila nakoľko v obci neboli poskytnuté finančné zdroje na jeho stavbu.

Obec využíva na zásobovanie vodou obecnú studňu.

7. 5 Odkanalizovanie a ČOV

Obec Ďurdňové doteraz nemá vybudovanú kanalizačnú sieť a odpadové vody sú zachytávané do jednotlivých nepriepustných žump a časť voľne vyteká do potoka. Perspektívne sa uvažuje s vybudovaním kanalizácie.

Považskobystrická vodárenská spoločnosť na základe vypracovanej štúdie firmou Hydroprojekt, a.s. Praha neuvažuje s výstavbou ČOV v horizonte 30 rokov, so stavbou vodovodu však áno.

7. 6 Odpadové hospodárstvo

Odpad v obci Ďurdňové je likvidovaný odvozom a uskladnenie komunálneho, domového odpadu. Odvoz zabezpečuje firma Chudovský, s. r. o. Považská Bystrica

Vývoz popolníc sa uskutočňuje 1 x za dva týždne. Obec separuje odpad a to na úrovni: sklo, plasty, železo, pneumatiky, akubaterie, textil. Vývoz plastov sa realizuje 1 x mesačne, vývoz skla podľa potreby asi 4-5 x ročne, železo sa zbiera 1-2x ročne, akubaterie môžu občania odovzdať 1-2x ročne. Vývoz veľkoplošného kontajnera sa realizuje podľa potreby. 1x do roka sa zbiera textil, momentálne je však problém s jeho odberom. Triedenie odpadu je zabezpečené kontajnermi na separovaný zber. Občania majú zrealizované vlastné kompostoviská na zelený odpad, v budúcnosti bude možné separovať i tento druh odpadu a to na vybudovaných okresných kompostárňach, napr. na lokalite Kúnovec. Podľa údajov Štatistického úradu SR vyprodukuje obec odpad v objeme 31,5 tony ročne z čoho je 3,1 tony využitého odpadu a 28,0 tony zneškodneného odpadu, pričom obec neeviduje žiadnu skládku odpadu.

7.7 Územný rozvoj

Územný rozvoj obce je neregulovaný. Frekvencia stavebných povolení je asi 2 stavebné povolenia ročne. Obyvatelia sa snažia svoje obydlia primerane udržiavať. V príprave je komasanácia pozemkov, teda pozemková úprava v obci. Obec si podala žiadosť na pozemkovú úpravu, ktorá by mala byť realizovaná s ukončením do roku 2015.

8. Občianska vybavenosť

8. 1 Školstvo

V obci Ďurdňové sa nachádzala základná škola, ktorá bola postavená v roku 1924, táto sa v roku 1997 predala na základe uznesenia obecného zastupiteľstva, nakoľko obec v tomto období nemala peniaze na jej údržbu.

Žiaci z obce Ďurďové dochádzajú do základnej školy v Pružine, ktorej technický stav je vyhovujúci. Materská škola sa v obci Ďurďové nenachádza.

8. 2 Sociálna starostlivosť

Sociálne služby sa poskytujú v zariadeniach sociálnych služieb, ktorých zriaďovateľmi je obec, fyzické a právnické osoby, a ostatné orgány miestnej štátnej správy a samosprávy. Tie poskytujú sociálnu pomoc v zmysle zákona NR SR č. 195/1998 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Obec Ďurďové neposkytuje okrem poradenstva žiadne sociálne služby pre svojich obyvateľov, neposkytuje ani ošetrovateľskú starostlivosť formou zamestnávania ošetrovateliek. Táto starostlivosť je riešená individuálne v príslušných zariadeniach.

8. 3 Zdravotníctvo

V obci Ďurďové sa nenachádza žiadne zdravotnícke zariadenie. Tieto služby sú poskytované v obvodnom zdravotnom stredisku v Pružine (detský lekár a j lekár pre dospelých), prípadne v Považskej Bystrici, kde je nemocnica pre občanov obce.

Rýchla zdravotná pomoc príde do obce Ďurďové približne za 15 – 20 minút.

8. 4 Obchod a služby

V obci sa nachádza a dobre funguje súkromná predajňa potravín a zmiešaného tovaru. Iné súkromné služby sa v obci nenachádzajú. V obci sa nachádza súkromná malá agrofarma s chovom oviec a s tým súvisiacim predajom mliečnych produktov. V obci sa nenachádza pošta. Poštu môžu občania využiť v obci Pružina.

8. 5 Kultúrne zariadenia a športové zariadenia

V obci Ďurďové sa nachádza kultúrny dom so stálou úžitkovou plochou 90 m². Je využitý ako multifunkčná budova, kde spolu sídli aj Obecný úrad a Dobrovoľný hasičský zbor. Kapacita kultúrneho domu je 40 osôb. V súčasnosti je vybavenie kultúrneho domu kultúrnymi rekvizitami len slabé. Využitie kultúrneho domu je primerané, využíva ho mládež na rôzne akcie: hranie stolného tenisu, diskotéky a tanečné zábavy. Taktiež ho využívajú miestne organizácie ako Dobrovoľný hasičský zbor, Únia žien, Spolok urbárikov na zasadnutia a schôdze.

Z hľadiska športového vybavenia sa v obci Ďurďové buduje všestranný areál, kde sa podarilo vybudovať polyfunkčné ihrisko, tenisový kurt. Ihrisko je hodno využívané na športové aktivity občanov, ale i návštevníkov. Do budúcnosti sa plánuje dovybaviť areál dreveným zrubom, ktorý bude využívaný na kultúrne vyžitie občanov pri rôznych kultúrnych a športových akciách, hasičské súťaže s medzinárodnou účasťou.

Športové ihrisko vybudované z prostriedkov Úradu vlády.

8. 6 Samospráva a inštitúcie pre občanov

Administratívu obce predstavuje obecný úrad s rozlohou 20 m². Obecný úrad sídli v multifunkčnej budove kultúrneho domu. Služby občanom zabezpečuje starosta, ktorý pracuje pre obec na polovičný úväzok a jeden administratívny pracovník obce. V súčasnosti má obecné zastupiteľstvo 3 poslancov, 4 zriadené komisie, ktoré pracujú v oblasti životného prostredia, kultúry, financií a stavebnú komisiu. V obci sa nenachádza matrika.

Multifunkčná budova kultúrneho domu. Služi ako kultúrny dom, ale i ako obecný úrad a sídlo DHZ.

8. 7 Cirkev

Obec nemá vlastnú farnosť, je filiálkou farnosti Pružina, ktorá je takmer absolútne katolícka. Bohoslužby v obci zabezpečuje Pavol Gavenda. Obyvateľstvo obce je nábožensky silne založené. Dokladom toho je až 97,95 % občanov hlásiacich sa v SOBD 2001 k rímsko-katolíckej cirkvi. 0,51 % občanov sa vtedy hlásilo k evanjelickej cirkvi. 0,51 % osôb je podľa posledných údajov bez náboženského vyznania. V obci sa nachádza Kaplnka Navštívenia Panny Márie z konca 18. storočia. Kaplnka je barokovo-klasicistická, jednoloďová, zaklenutá valenou klenbou a lunetami. Vnútorne zariadenie je z 18. a 19. storočia. Rekonštruovaná bola v rokoch 1988-1990. V obci sa nachádza zvonica určená na modlenie. Vyžaduje rekonštrukciu.

Tabuľka 13 Zloženie obyvateľstva obce Ďurďové podľa vierovyznania

	Rímskokatolícke	Evanjelické	Bez vyznania	Nezistené
SOBD 1991	95,15	0,49	0,00	4,37
SOBD 2001	97,95	0,51	0,51	1,03

9. Cestovný ruch

Obec Ďurďové nie je rekreačným sídlom. Na území sa nenachádzajú žiadne materiálo-technické zariadenia cestovného ruchu.

Rekreáciu poskytuje jedine okolitá príroda, aj to hlavne miestnym občanom v podobe

turizmu, cykloturistiky, zbierania húb a iných lesných plodov.

Cez obec a v okolí obce vedú indentifikované cyklotrasy. Napríklad :

Cyklotrasa „ Z POVAŽSKEJ BYSTRICE DO DOMANIŽE“

Dĺžka trasy: 20 km

Ev. číslo: 2304 – modrá trasa

Prevýšenie: 208/151 m

Kategória: SPORT MTB

Popis trasy:

Cyklotrasa začína v Považskej Bystrici, časti Domanižanka. Vychádza vpravo spolu so zelenou turistickou značkou. Nad Horným Moštencom klesá lesnou cestou do obce a znova so značkou pokračuje do Podskalja a Trstia. Cez Radotínsku tiesňavu prídeme postupne do Pružiny a cez Čelkovu Lehotu a Sádочné do Domaniže.

Možné turistické ciele v okolí :

- Briestenské skaly
- 2 Hrubá Kačka – 1037 m.n.m - vrch
- 3 Samostrel – vrch
- 4 Javorinka – 972 m.n. m. - vrch
- 5 Strážov – 1213 m.n.m. - vrch
- 6 Čelo – vrch
- 7 Javorina – vrch
- 8 Strana –vrch
- 9 Malenica – 909 m.n..m. - vrch
- 10 Pružinská jaskyňa

Iné ciele v okolí:

- 12 Čičmany – Múzeum slovenskej dediny
- 13 Rajecká Lesná – Mariánske pútnické miesto, Slovenský Betlehem
- 14 Podskalje – rekreačné zariadenie, možnosť jazdy na koňoch
- 15 Rajec – Mestské múzeum, Kúpalisko
- 16 Mojtín – Lyžiarske stredisko
- 17 Fačkov
- 18 Pružina - Priedhorie – rekreačné zariadenie
- 19 Domaniža – Športovo - strelecký areál patriaci medzi najväčšie na Slovensku

Oblasť „Sádecké vrchy“ v okolí Pružiny je poľovným revírom lesného typu o rozlohe 2200 ha. Je to revír Jeleňej, Diviačej, Srnčej a Škodnej zveri.

10. Hospodárstvo

10. 1 Majetok a hospodárenie obce

Na ekonomickom rozvoji obce sa významnou mierou podieľa miestna samospráva prostredníctvom využívania majetku a disponibilných finančných prostriedkov.

Rozpočet obce predstavuje asi 58 991 € Z toho značnú časť predstavujú daňové príjmy, rozpočet počíta aj so získaním prostriedkov nad rámec rozpočtu z dotácií a fondov EÚ. Výdavky obce sú priamo úmerné príjmom obce, predstavujú 52 805 €. Obec spláca bankový úver, plánované splátky na rok 2009 predstavujú 2655 €.

Tabuľka 14 Návrh rozpočtu obce Ďurďové na rok 2009

Druh rozpočtu	Príjmy	Výdavky	Rozdiel
bežný	36 626	33 565	3 061
kapitálový	16 585	16 585	0
finančné operácie	5 780	2 655	3 125
S P O L U	58 991	52 805	6 186

Majetok obce predstavuje :

Budovy v hodnote asi 8 951 000 Sk (297 118,8 €)

Pozemky v hodnote 7 000 Sk (232,4 €)

Hnuteľné veci v hodnote 221 000 Sk (7 335,9 €)

Dopravné prostriedky v hodnote asi 47 000 Sk (1 560,10 €)

Drobný hmotný majetok 109 000 Sk (3 618,14 €)

10. 2 Podnikateľské subjekty v obci

V obci pôsobí len malý počet podnikateľských subjektov, ktoré sú popísané nižšie v tabuľke. V obci svoju činnosť vyvíja aj súkromne hospodáriaci roľník Jozef Kamas, venuje sa agropodnikaniu. Chová asi 50 oviec, 2 kravy a 4 kone. Na agrofarme je možné zakúpiť aj výrobky.

Názov podnikateľského subjektu	Zoznam činností
IMAO electric, s. r. o.	montáž, rekonštrukcia a údržba elektrických zariadení výroba elektrických svietidiel, zariadení pre motory a vozidlá a signalizácie výroba elektromotorov, rozvádzačov, káblov a batérií
M.P.E., s.r.o.	nákup tovaru za účelom jeho predaja konečnému spotrebiteľovi – maloobchod, veľkoobchod, ambulantly predaj v rozsahu voľných živností sprostredkovanie obchodu a služieb realitná agentúra - sprostredkovateľská činnosť v oblasti nehnuteľnosti, správa nehnuteľnosti podnikateľské poradenstvo vrátane činnosti organizačných a ekonomických poradcov prenájom strojov a zariadení s a bez obsluhujúceho personálu prenájom motorových vozidiel výroba náterových hmôt, lakov a podkladových ochranných materiálov prekladište nákladu - skladovanie prípravné práce pre stavbu, práce so sta- vebnými a zemnými mechanizmami

	zemné a demolačné práce reklamné činnosti prieskum trhu a verejnej mienky výroba drobných výrobkov z dreva chov hospodárskych zvierat
OSMONT, s. r. o.	kúpa tovaru na účely jeho predaja konečnému spotrebiteľovi, maloobchod, veľkoobchod montáž, rekonštrukcia a údržba vyhradených elektrických zariadení výroba elektromotorov, rozvádzačov, káblov a batérií výroba elektrických svietidiel, zariadení pre motory a vozidlá a signalizácie výroba komunikačných zariadení, spotrebnej elektroniky, počítačov a kancelárskych strojov uskutočňovanie stavieb a ich zmien
Dana Ondráska	Maloobchod v rozsahu voľných živností
Jozef Kamas	Súkromne hospodáriaci roľník

10. 3 Nepodnikateľské subjekty v obci

V obci pôsobia tieto nepodnikateľské subjekty:

Dobrovoľný hasičský zbor

Spolok urbárikov

Jednota dôchodcov

Únia žien

Z nepodnikateľských subjektov výborne funguje Dobrovoľný hasičský zbor, ktorý aj napriek slabému materiálnemu vybaveniu dosahuje výborné výsledky v rámci okresných súťaží, krajských súťaží ako aj medzinárodných súťaží. V rámci DHZ je funkčný nielen mužský zbor, ale i ženský zbor. Obec je taktiež zapojená do poriadania hasičských súťaží na jej území.

11. SWOT analýza obce Ďurďové

Silné stránky	Príležitosti
<ul style="list-style-type: none">■ Vysoký podiel zelene■ Lokalita Natura 2000■ Vtáčie územie■ Bohaté zalesnenie obce■ Ložisko nerastných surovín■ Výborná kvalita životného prostredia■ Výborné podmienky na agroturistiku■ Atraktívne turistické ciele v okolí obce■ Potenciál na rozvoj cestovného ruchu■ Získané finančné prostriedky z EÚ na rozvoj obce■ Zachovaná hustota dopravných spojov aj pri klesajúcom počte obyvateľov■ Členstvo v mikroregionálnom celku	<ul style="list-style-type: none">■ Zachovanie prírodného prostredia■ Rozvoj agroturistiky a poňatie obce ako chatovej oblasti■ Možný rozvoj cestovného ruchu■ Dobudovanie vodovodu, kanalizácie a ČOV, zachovanie kvality podzemných vôd■ Vzhľadom na zalesnenosť, príležitosť na využívanie biomasy■ Zlepšenie separovania odpadu až po úroveň dokonalého separovania domácností■ Skvalitnenie propagácie obce■ Možnosť ťažiť z účasti v mikroregionálnom združení■ Možnosť čerpať prostriedky z EU a iných dotačných programov

Slabé stránky	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none">■ Chýbajúca plynofikácia■ Chýbajúci vodovod■ Negatívny demografický vývoj■ Absencia služieb a infraštruktúry v oblasti cestovného ruchu■ Slabá občianska vybavenosť■ Stav obecných budov■ Slabý signál mobilných operátorov a klasický televízny signál■ Málo príležitostí na kultúrne a športové vyžitie■ Nedostatok pracovných príležitostí priamo v obci■ Slabá propagácia obce■ Nedostatok finančných prostriedkov na realizovanie, či spolufinancovanie projektov■ Absencia cezhraničnej spolupráce■ Absencia koordinátora miestneho rozvoja – projektového manažéra■ Neregulovaný územný rozvoj	<ul style="list-style-type: none">■ Prehľbovanie ďalšieho negatívneho demografického vývoja■ Znečisťovanie životného prostredia zo strany občanov a návštevníkov obce■ Zánik kultúrnych akcií v obci■ Zlé hospodárenie v lesoch■ Zlé rozhodnutie v oblasti investovania do cestovného ruchu■ Rast konkurencie medzi obcami vo vzťahu k využívaniu prostriedkov z verejných fondov

III. PROGRAMOVÁ ČASŤ

12. Stanovenie faktorov rozvoja a kľúčových disparít.

Faktory rozvoja predstavujú hlavné impulzy, ktorých využitie vedie k zmierňovaniu identifikovaných disparít. Faktory rozvoja môžu predstavovať existujúce, alebo budúce impulzy.

Zaoberať sa faktormi rozvoja je potrebné, pretože súčasné plánovacie obdobie v EÚ (2007-2013) je zamerané na odlišný spôsob používania regionálnych a štrukturálnych financií, kde sú jednotlivé obce vopred špecifikované na konkrétny druh podpory.

Špecifikácia obcí bola zostavená podľa princípov, ktoré nebolo možné ovplyvniť a však toto zaradenie obcí je pri zisťovaní faktorov rozvoja a kľúčových disparít veľmi dôležité. Je totiž potrebné rešpektovať túto špecifikáciu a uprednostniť pri tvorbe stratégie rozvoja obce tie faktory rozvoja, ktoré je možné rozvíjať prostredníctvom čerpania financií z EÚ.

Identifikované kľúčové disparity a hlavné faktory rozvoja obce Ďurďové.

Kľúčové disparity	Hlavné faktory rozvoja
Zlá dostupnosť miesta	Miesto pre pokojný život človeka
Nedostatočná kvalita miestnej infraštruktúry	Jestvujúca infraštruktúra
Chýbajúce chodníky zvyšujúce bezpečnosť	Miestne komunikácie zlepšujúce dostupnosť obce
Nevyužitie nerastné zdroje Lokalita Natura 2000 a z nej vyplývajúce obmedzenia	Nerastné bohatstvo obce
Negatívny demografický vývoj	Nízke ceny pozemkov a nehnuteľností v obci
Nedostatočná infraštruktúra cestovného ruchu a kvalita služieb v oblasti CR*	Lokalita vhodná ako centrum agroturistiky, chatová oblasť
Absencia vodovodu	Dostatok vody
Nedostatočné využitie prírodného potenciálu	Veľký prírodný potenciál
Stav životného prostredia, nedostatočná úroveň jestvujúcich zariadení na jeho ochranu	Príjemné prostredie pre život človeka

*CR – cestovný ruch

13. Východiská stratégie, stratégia, jej ciele, priority a opatrenia.

13. 1 Východiská stratégia

Slovensko je krajina s vysokým podielom obcí, ktoré však ešte stále nedosahujú porovnateľnú úroveň kvality života obcí v iných krajinách EÚ. Súčasný trend sťahovania mestského obyvateľstva do obcí súvisiaci s hľadáním pokojnejšieho a čistejšieho prostredia pre život ponúka obciam mnoho šancí na ich oživenie, zatriktívnenie a zlepšenie ich demografickej prognózy. V tejto súvislosti však trend kladie zároveň požiadavky na nevyhnutné zlepšenie kvality života v obci čo sa týka jej dostupnosti, technického vybavenia a spektra ponúkaných služieb.

Obec Ďurďové zaznamenáva skôr negatívny demografický vývoj a preto sa nemôže spoliehať na oživenie demografického vývoja prisťahovaním osôb. Prognóza súvisí aj s tým, že obec nemá dostatočné materiálne, ani technické predpoklady, aby mohla tento fakt výraznejšie zvrátiť, hoci sa jej podarilo v poslednom období získať finančné prostriedky na obnovu obce z doplnkových zdrojov, fondov EÚ a iných dotácií.

Silné stránky obce definované vo SWOT analýze obce Ďurďové, ktorými sú čisté a pokojné životné prostredie, s nezávadným ovzduším a dostatkom pitnej vody budú však pri stúpajúcej devastácii životného prostredia a s ním súvisiacich civilizačných problémov (nárast počtu alergií, respiračných ochorení, vysychanie prameňov, kontaminácia vôd....) v budúcnosti stále väčšou devízou, ktorú je potrebné maximálne využiť pre rozvoj obce rešpektujúci zachovanie týchto kvalít aj pre ďalšie generácie.

Využitie týchto kvalít môže spočívať aj v poňatí obce ako chatovej oblasti, resp. miesta pre trávenie víkendových a voľných dní. Obec má výborné predpoklady na ďalší rozvoj agroturistiky.

Rozvoj obce Ďurďové je možný za predpokladu, že budú vytvorené podmienky pre takýto rozvoj , ktorými sú hlavne dobudovanie základnej infraštruktúry obce, udržanie resp. rozšírenie siete služieb ako aj príprava a realizácia rozvojových aktivít v oblasti cestovného ruchu. Veľmi dôležitá je prezentácia obce ako aj upravenosť obce, teda úprava a vzhľad príbytkov obyvateľov, resp. chatárov, stav lúk, záhrad a lesov.

Po vytvorení základných podmienok pre rozvoj obce môže obec uvažovať o ďalších smeroch rozvoja. Tu môže pristúpiť k investičným, ale i vysokokvalitným neinvestičným projektom zameraným na rozvoj cestovného ruchu so zameraním na rozvoj agroturistiky. Príležitostné poriadanie kultúrnych akcií ponúka možnosť pritiahnúť návštevníkov do obce a rozvinúť túto aktivitu tak, aby priniesla nejaký multi efekt.

V každej fáze rozvoja obce je dôležité zdôrazňovať jej prednosti a čo najviac obec presadzovať všade kde je to možné a vhodné. Za týmto účelom je potrebné pripraviť komunikačný plán obce, ktorý má napomôcť celkovému rozvoju aktivít realizovaných v obci. Či už sa jedná o základné údaje o obci alebo ide o podporu kultúrnych a iných aktivít v obci, vždy je dôležité na tieto aktivity upriamiť pozornosť.

V programovom období 2007 – 13 dostáva obec Ďurďové mnoho šancí využiť na svoj rozvoj aj peniaze z EU, vzhľadom na zaradenie obce mimo územia pólov rastu patriacu k obciam z EAFRD mimo záujmového územia inovačných pólov rastu, bude obec môcť čerpať finančné prostriedky z Programu rozvoja vidieka 2007 -13.

Program rozvoja vidieka umožňuje obci čerpať finančné prostriedky predovšetkým na tieto aktivity :

- rekonštrukcia a modernizácia rekreačných zón;
- výstavba, rekonštrukcia a modernizácia detských a športových ihrísk, tržníc, autobusových zastávok a pod.;
- rekonštrukcia a modernizácia obecných stavieb (napr. obecný úrad, kultúrny dom) a objektov spoločenského významu (napr. amfiteátre) vrátane ich okolia (okrem stavieb a budov evidovaných na MK SR v registri nehnuteľných kultúrnych pamiatok a lokalít UNESCO) vrátane zariadenia pripojenia na internet.
- výstavba, rekonštrukcia a modernizácia vodovodov a kanalizácie; výstavba, rekonštrukcia a modernizácia miestnych ciest, lávok, mostov;
- výstavba, rekonštrukcia a modernizácia chodníkov, cyklotrás, verejného osvetlenia, verejných priestranstiev a parkov.
- modernizácia fariem
- diverzifikácia od poľnohospodárskych činností smerom k nepoľnohospodárskym činnostiam, budovanie ubytovacích kapacít
- prestavba rodinných domov na ubytovacie zariadenia
- využitie prístupu Leader, činnosti Miestnej akčnej skupiny (implementácia rozvojových stratégií)

Pri čerpaní prostriedkov a uprednostňovaní jednotlivých aktivít zo stratégie obce v nadväznosti na aktivity podporované z EU je potrebné zväžiť aj finančné zaťaženie spôsobené nie nevyhnutnosťou spolufinancovať projekty, ale nevyhnutnosťou projekty celkovo prefinancovať a preklenúť obdobie od realizácie projektu do prijatia nenávratných finančných prostriedkov z EU.

Z toho vyplýva, že načrtnutá stratégia rozvoja obce Ďurďové vyžaduje ešte dohodu obecného zastupiteľstva o poradí realizácie jednotlivých aktivít. Poradie realizácie jednotlivých aktivít sa odrazí v časovej usporiadanosti realizácie aktivít. Tá môže byť ponímaná orientačne, ale i záväzne v závislosti od prístupu a kvality činnosti obecného zastupiteľstva.

Stratégiu rozvoja obce Ďurďové prezentuje globálny cieľ stratégie, špecifické ciele, priority, opatrenia a aktivity potrebné na naplnenie cieľa.

13. 2 Stratégia, jej ciele, priority a opatrenia.

Na základe Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mikroregiónu Strážovské vrchy, úvodnej analytickej časti tohto dokumentu viažucej sa k obci, z prevedenej swot analýzy obce, navrhnutých aktivít s ohľadom na navrhnutý a schválený Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Pružina bol formulovaný globálny cieľ stratégie rozvoja obce Ďurďové a tým je :

Rozvoj obce smerom k využitiu prírodných daností obce na všestranný rozvoj obce s dôrazom na ochranu jestvujúceho ekosystému, pri udržateľnom ekonomickom a sociálnom raste.

Globálny cieľ zahŕňa v sebe množstvo parciálnych cieľov, ktoré je potrebné naplniť, aby bol dosiahnutý synergický efekt a celkový trvalo udržateľný rozvoj obce.

Formulácia globálneho strategického cieľa vychádza z predpokladu, že budú vytvorené podmienky pre uspokojivé plnenie parciálnych cieľov. Rozvoj obce je dlhodobý trvajúci proces, ktorý môže priniesť očakávané výsledky len za predpokladu, že obec v čo najvyššej miere využije definované faktory rozvoja a zrealizuje aktivity viažuce sa k prioritám a opatreniam.

K naplneniu globálneho cieľa by mali prispieť tri špecifické ciele rozpracované do priorít, opatrení a aktivít, ktoré sú na seba vzájomne viazané a nesplnenie jedného z nich, negatívne ovplyvňuje plnenie ďalšieho.

K prioritám stratégie rozvoja obce Ďurďové patrí:

- A. Vytvorenie podmienok pre zlepšenie a udržanie kvality života obyvateľov.
- B. Ochrana životného prostredia s dôrazom na zachovanie prírodného dedičstva a jeho intenzívnejšie využitie v prospech rozvoja obce.
- D. Využitie vnútorných zdrojov obce na zachovanie počtu obyvateľov, trend rozvoja

obce smerujúci k rozvoju obce ako chatovej oblasti, rozvoj cestovného ruchu a zlepšenie propagácie obce.

Globálny cieľ	Priority
žššľ	Priorita A. Vytvorenie podmienok pre zlepšenie a udržanie kvality života obyvateľov.
	Priorita B. Ochrana životného prostredia s dôrazom na zachovanie prírodného dedičstva a jeho intenzívnejšie využitie v prospech rozvoja obce.
	Priorita C. Využitie vnútorných zdrojov obce na zachovanie počtu obyvateľov, trend rozvoja obce smerujúci k rozvoju obce ako chatovej oblasti, rozvoj cestovného ruchu a zlepšenie propagácie obce.

Priorita A. Vytvorenie podmienok pre zlepšenie a udržanie kvality života obyvateľov.

Opatrenie č. A. 1. - Základná infraštruktúra

Ciel: Zlepšenie dostupnosti obce, dosiahnutie vyhovujúcej kvality miestnych komunikácií, budovanie chodníkov. Upravené verejné priestranstvá a verejná zeleň. Regulovaný územný rozvoj obce. Skvalitnenie internetizácie obce.

Základná infraštruktúra v podobe kvalitných miestnych komunikácií a upravených verejných priestranstiev tak, aby zodpovedala environmentálnym a bezpečnostným požiadavkám je základným prvkom k zabezpečeniu rozvoja obce. Preto je nevyhnutné udržiavať dobrý stav rekonštruovaných komunikácií. K rekonštrukcii komunikácií patrí aj rekonštrukcia verejných priestranstiev a úprava zelene predovšetkým v zastavanom centre obce. Sem patrí rekonštruovanie, resp. budovanie chodníkov zvyšujúcich bezpečnosť chodcov, prípadná rekonštrukcia resp. udržiavanie dobrého stavu jestvujúcich autobusových zastávok, lavičiek a inej drobnej infraštruktúry v obci. V súvislosti s opatrením nemožno zabudnúť ani na reguláciu územného rozvoja a to v prípade, že by nastal rozvoj obce vyžadujúci si regulovaný prístup a obmedzenie využitia územia. So základnými potrebami obce súvisí aj stabilná elektrifikácia obce, ktorá nevykazuje časté výpadky, či výkyvy napätia poškodzujúce spotrebiče, udržanie kvality verejného osvetlenia a zefektívnenie jeho energetickej náročnosti. V ďalšej etape rozvoja obce je potrebné zabezpečiť jej kvalitnejšiu internetizáciu.

Aktivity:

A 1. 1 ■ Údržba miestnych komunikácií

A 1. 2 ■ Rekonštrukcia – autobusové zastávky

A 1. 3 ■ Údržba verejného osvetlenia

Opatrenie č. A. 2. – Udržanie dobrého stavu súkromných objektov v obci, bytová výstavba a individuálna bytová výstavba v obci, bytová politika.

Ciel: Zabezpečenie podmienok na realizáciu obnovy súkromných objektov v obci, zachovanie dobrého stavu objektov, výstavba nových objektov, (domov, chalúp, chát a iných objektov) bytová politika obce.

V nadväznosti na koncepciu štátnej bytovej politiky do roku 2010, ktorej cieľom je odstrániť nedostatok bytov a pri výstavbe 4 byty ročne na 1000 obyvateľov priblížiť sa priemeru EÚ 15 (400 bytov/1000 obyvateľov), realizuje aj obec Ďurďové na úrovni obce svoju bytovú politiku. Úlohou obcí v oblasti bytovej politiky je predovšetkým zabezpečiť regulovaný rozvoj územia t. j. obstarávať a schvaľovať územnoplánovacia dokumentácia, pripraviť a realizovať Plán rozvoja bývania, koordinovať činnosť účastníkov procesu rozvoja bývania, zabezpečovať pozemky a technickú infraštruktúru nevyhnutnú pre výstavbu, evidovať informácie o dopyte po bytoch a vytvárať podmienky na obnovu bytového fondu.

Realizácia bytovej politiky je zároveň nástrojom prostredníctvom ktorého môže obec zlepšiť demografický vývoj. Nárast počtu obyvateľov, v prípade, že je evidovaný dopyt, možno korigovať bytovou výstavbou, resp. vytvorením podmienok na individuálnu bytovú výstavbu. (IBV) Obec Ďurďové uvažuje o výstavbe obecného bytu v priestoroch nad požiarou zbrojnicou (v objekte KD) formou nadstavby. Tým dôjde k multifunkčnému využitiu objektu, obecný byt môže byť v prípade potreby nástrojom na

zabezpečenie sociálnych funkcií obce.

Zlepšenie demografického vývoja a nárast počtu obyvateľov je v prípade obce Ďurďové otáznym. Možný je však nárast počtu návštevníkov a to počas víkendových a voľných dní. Preto má obnova objektov v súkromnom vlastníctve zmysel a tieto objekty ako chaty, chalupy nachádzajú reálne využitie. Preto je potrebné neustále občanov motivovať k obnove ich objektov, úprave okolia a udržaniu dobrého stavu objektov. Dôležité je to aj z hľadiska bezpečnosti, zvlášť v prípade, že sa jedná o objekty situované v blízkosti komunikácií.

Nezanedbateľné sú pozemky súkromných majiteľov a objekty v súkromnom vlastníctve, ktoré sú nevyužívané z dôvodu, že majitelia nemajú vôľu odpredať pozemok, či objekt aj napriek tomu, že nedochádza k jeho využívaniu a obnove. Nedostupnosť pozemkov je jedným z hlavných dôvodov stagnujúcej výstavby a obnovy objektov v obciach.

V prípade zvýšeného záujmu o výstavbu v obci, či už individuálnych bytových jednotiek, resp. objektov na podnikanie, môže obec otvoriť lokalitu, ktorá bude slúžiť k novej výstavbe. Súčasný územný rozvoj obce nie je regulovaný, v prípade väčších územných zásahov do územia je nutné obstaráť územno-plánovaciu dokumentáciu.

Aktivity:

A. 2. 1 ■ Výstavba obecného bytu formou nadstavby nad KD

A. 2. 2 ■ Monitoring – stály zoznam súkromných pozemkov a objektov určených na odpredaj

A. 2. 3 ■ Obnova a udržanie dobrého stavu súkromných objektov

Opatrenie č. A. 3. - Sociálne služby, zdravotníctvo a vzdelávanie obyvateľstva

Cieľ: Zabezpečiť základné vzdelávanie pre občanov, odkázaným občanom primeranú sociálnu starostlivosť na úrovni obce, zabezpečiť občanom obce dostupnú zdravotnú starostlivosť.

Vzhľadom na to, že obec je malá a nedisponuje vlastným školským ani predškolským zariadením, možné je zabezpečiť základné vzdelávanie v susednej obci. Tu je dôležité dbať na zosúladenie začiatku a konca školského vyučovania so spojmi zabezpečujúcimi dopravu detí do školy.

Opatrenie počíta so zabezpečením primeranej sociálnej starostlivosti odkázaným občanom vo forme ošetrovateľskej starostlivosti na úrovni obce. Tu je možné zabezpečiť čiastočnú opatrovateľskú starostlivosť. V prípade, že obec nemá vlastné kapacity, môže sa pokúsiť obrátiť sa na vedľajšie obce.

Obec by mala vhodnou formou participovať na zriadení domova dôchodcov v jej okolí, resp. spolupracovať s vybudovaným zariadením za účelom zlepšenia dostupnosti využitia služieb tohto zariadenia pre odkázaných občanov z obce Ďurďové.

V obci nepôsobí žiadny lekár, ani stomatológ čo môže hlavne starším a zdravotne postihnutým občanom spôsobovať problémy, na tomto úseku je však možné iba budovať osobné vzťahy s najbližším ošetrovateľom a dbať na jeho ochotu cestovať v nevyhnutných prípadoch za pacientmi osobne.

So zdravím obyvateľov obce súvisí aj dbanie na zvyšovanie povedomia o prevencii chorôb, zdravom životnom štýle. Obec by sa mala zaujímať o dodržiavanie predpisov v miestnych rozvíjajúcich sa potenciálnych podnikoch, ktoré by mohli mať negatívny vplyv na zdravie človeka a prípadné porušovanie oznámiť príslušným orgánom. (fajčenie na verejných priestranstvách a vo vnútri budov, predaj cigariet a alkoholu maloletým,

nadmerný hluk v podnikoch, dodržiavanie hygieny).

Aktivity:

- A.3.1. ■** Riešenie ošetrovateľskej starostlivosti formou zamestnávania potrebného počtu ošetrovateľiek, resp. spoluprácou s ošetrovateľkami z vedľajšej obce
- A.3.2 ■** Organizovanie akcií, ktoré odstraňujú osamelosť starších občanov stretávaním sa, zapájaním ich do aktívneho života v obci : kultúrne aktivity a vystúpenia, podpora duchovnej turistiky, organizovanie púť a jednoduchých zájazdov s nástupom priamo v obci, stretnutia dôchodcov, kluby
- A.3.3 ■** Poskytovanie prvotných informácií o spôsobe riešenia sociálne obtiažnych situácií
- A.3.4 ■** Poskytovanie stálych informácií o sieti sociálnych zariadení pre uľahčenie riešenia sociálne obtiažnych situácií
- A.3.5 ■** Zaujímať sa o dodržiavanie predpisov súvisiacich s dopadom na zdravie človeka v miestnych podnikoch
- A.3.6 ■** Ústretovo prijímať akcie organizované na podporu povedomia o prevencii chorôb a zdravom životnom štýle, informovať o akciách

Opatrenie č. A. 4. – Kultúra, šport a voľnočasové aktivity

Cieľ: Zabezpečenie predškolského vzdelávania priamo v obci, zachovanie dobrého stavu miestnej kultúrnej infraštruktúry, rozvíjanie kultúrnych akcií v obci.

Organizácia kultúrnych podujatí a akcií podporujúca širšie možnosti kultúrneho využitia v obci úzko súvisí s dobrým technickým stavom objektov, ktoré sú predmetom kultúrnych aktivít. Obec má k dispozícii objekt kultúrneho domu ako multifunkčnú budovu a však nutná je jeho rekonštrukcia nakoľko sa v súčasnosti nachádza v havarijnom stave. Po prípadnej rekonštrukcii je nevyhnutné zabezpečiť čo najširšie využitie tohto obecného majetku v prospech občanov a oživiť život v obci tvorbou kultúrnych aktivít. Na úseku športu a športových aktivít, nevyhnutné je vymedziť priestor na športové aktivity, aby nedochádzalo k svojvoľnému devastovaniu okolia za účelom prevádzania športových aktivít ako aj rozvíjať športové aktivity detí a mládeže aplikovateľné pre obec Ďurďové. Obci sa podarilo vybudovať multifunkčné ihrisko, dôležitá je ďalšia starostlivosť o tento areál, kontrolované využívanie, a zabezpečenie čo najširšieho využitia. Obec má vo výhľade taktiež jeho doplnenie o ďalšie objekty, ktoré budú spolu tvoriť kultúrno-spoločenský areál.

Aktivity:

- A.4.1 ■** Kultúrny dom – rekonštrukcia a modernizácia
- A.4.2 ■** Športovo-kultúrny areál
- A.4.3 ■** Zachovanie jestvujúcich a tvorba nových kultúrnych aktivít v obci
- A.4.4 ■** Rozvíjanie a podpora nových športových aktivít v obci
- A.4.5 ■** Rekonštrukcia miestneho rozhlasu
- A.4.6 ■** Oprava zvonice

Opatrenie č. A. 5. - Bezpečnosť obce

Cieľ: Udržanie štruktúr pre bezpečnosť obce, dobrovoľný hasičský zbor.

Činnosť dobrovoľného hasičského zboru je pre obec širokospektrálne prínosná. Nejedná sa len o zabezpečenie rýchleho zásahu v prípade lokálnych požiarov, povodní a iných katastrof, jedná sa aj o prehĺbovanie kooperácie medzi občanmi, zachovanie dobrých vzťahov a významnú voľnočasovú aktivitu pre miestnu mládež hľadajúcu zmysluplné trávenie voľného času. Aj v prípade, že nebol v poslednom období zaznamenaný stav vyžadujúci si zásah zboru, vhodné je občasne preveriť funkčnosť a akcieschopnosť členov zboru ako aj urobiť revíziu potrebnej techniky. Plánovaná je rekonštrukcia objektu „Kultúrny dom“ v ktorom má DHZ sídlo ako materiálnu základňu.

Aktivity:

- A.5.1 ■ Kultúrny dom – rekonštrukcia a modernizácia**
- A.5.1 ■ Udržanie a ďalšie zveľadňovanie činnosti hasičského zboru**
- A.5.2 ■ Pravidelné kontroly funkčnosti a akcieschopnosti členov zboru**

Opatrenie č. A.6. – Služby všeobecnej vybavenosti.

Cieľ : Zabezpečenie maximálne možnej udržateľnej siete podnikov poskytujúcich služby občanom.

Prevádzkovanie podniku, ktorý ponúka služby v malej obci je vzhľadom na rozsahovo malý trh vždy problematické a niekedy i nerentabilné (pošta v obci) . Pre občanov, ktorý v určitom okamihu trávia podstatnú časť života doma ako je to napr. u dôchodcov, detí počas prázdnin, invalidných občanov, mamičky na MD ako aj vzhľadom na nízku hustotu spojov a celkovú situáciu obce je aspoň minimálna sieť služieb nachádzajúca sa priamo v obci veľmi dôležitá. Dopyt po vybavenosti obce službami rastie vtedy ak sa jedná o obec s rozvinutým cestovným ruchom a vyššou návštevnosťou. Stupeň vybavenosti obce často poukazuje na úroveň celkového rozvoja obce. Mnohé príklady z praxe poukazujú na to, že aj v malých obciach je možné vytvoriť priestor na rozvoj služieb rôzneho charakteru. V prípade obce Ďurďové je dôležité zachovať aspoň predajňu potravinového tovaru.

Aktivity:

- A.6.1 ■ Kultúrny dom – rekonštrukcia a modernizácia (Sídlo OCU)**
- A.6.2 ■ Zachovanie jestvujúcich služieb v obci**
- A.6.3 ■ Vytváranie podmienok na rentabilné prevádzkovanie služieb**

Priorita B.

Ochrana životného prostredia s dôrazom na zachovanie prírodného dedičstva a jeho intenzívnejšie využitie v prospech rozvoja obce.

Opatrenie B.1. - Integrovaná ochrana a racionálne využívanie vôd.

Ciel: Znižovanie znečistenia vôd a zlepšenie kvality života obyvateľov dobudovaním a skvalitnením infraštruktúry vodného hospodárstva.

Opatrenie je zamerané na zásobovanie obyvateľov obce pitnou vodou z verejného vodovodu v požadovanej kvalite a kvantite. Obec nemá vybudovaný vodovod a jeho budovanie je vzhľadom k finančným možnostiam obce problematické. Občania ako i Obecný úrad na zásobovanie vodou využívajú vlastné studne. V rámci využívania miestnych studní obyvateľmi, vhodné je odobrať vzorky a dať urobiť mikrobiologický rozbor vody.

Aktivity:

- B.1.1 ■ Úprava brehov potoka**
- B.1.2 ■ Súčinnosť pri monitorovaní stavu podzemných vôd**

Opatrenie B.2.- Odpadové hospodárstvo

Cieľ: Riešenie odpadov na úrovni obce, znižovanie a eliminácia negatívnych vplyvov environmentálnych záťaží a skládok na zdravie obyvateľov a ekosystému.

V rámci opatrenia je na úrovni obce dôležité dbať na zlepšenie separácie odpadov a zabezpečenie vhodnej likvidácie nebezpečných odpadov. Na úrovni separácie odpadov je možné navýšenie nádob na separáciu odpadu, rozšírenie portfólia druhov separácie ako i zvláštne separovanie biologického odpadu a hľadanie ciest jeho ďalšieho využitia resp. zhodnotenia. Nedostatok, nedostupnosť resp. zlý technický stav nádob na separáciu odpadu je častým dôvodom prečo obyvatelia odpad neseparujú. V tejto oblasti je potrebné taktiež zvyšovať povedomie obyvateľov a ich motiváciu k separácii. V prípade skládky odpadov je potrebné podniknúť primerané aktivity na jej uzatváranie a rekultiváciu v zmysle zákona o odpadoch.

Aktivity:

- B.2.1 ■ Vytváranie podmienok na separovanie odpadu**
- B.2.2 ■ Výmena kontajnerov na separáciu**
- B.2.3 ■ Zvyšovanie podielu separovaného odpadu**
- B.2.4 ■ Zvyšovanie povedomia obyvateľov v oblasti separácie**
- B.2.5 ■ Navyšovanie a pravidelná kontrola technického stavu zberných nádob**
- B.2.6 ■ Separácia bioodpadu a jeho zhodnocovanie**

Opatrenie B.3. Ochrana a regenerácia prírodného prostredia a krajiny

Cieľ: Dobudovanie a zlepšenie infraštruktúry ochrany prírody, ochrana a priaznivý stav biotopov, zvyšovanie povedomia obyvateľov v oblasti ochrany prírody.

Opatrenie je smerované na ochranu prírody, zachovanie priaznivého stavu biotopov a podporu povedomia obyvateľov v oblasti ochrany prírody. Cieľ je možné naplniť dobudovaním infraštruktúry ochrany prírody, teda náučných chodníkov a informačných tabúl. Dostatočná informovanosť verejnosti je prvotným predpokladom k zvýšenej pozornosti a ohľaduplnosti k územiám významným z hľadiska ochrany prírody v ktorých sa obec Ďurďové nachádza. K opatreniu patrí aj ochrana lesných porastov a zalesňovanie. Dôležitá je aj koordinácia činností v oblasti ťažby dreva v lesoch, ktorá má redukovať lesný porast v súlade s prírodou a nie nadmerne.

Aktivity:

- B.3.1 ■ Budovanie infraštruktúry ochrany prírody, náučných chodníkov a informačných tabúl (označenie „územie európskeho významu“)**
- B.3.2 ■ Zvyšovanie povedomia obyvateľov v oblasti ochrany prírody**

- B.3.3 ■ Koordinácia činností v oblasti ťažby dreva, zalesňovanie**
- B.3.4 ■ Spolupráca s inštitúciami pôsobiacimi v oblasti ochrany prírody**
- B.3.5 ■ Čistenie a úprava lesa**
- B.3.6 ■ Výsadba a udržiavanie typických rastlín s cieľom zachovania príznačného biotopu pre ďalšie generácie**
- B.3.7 ■ Ochrana chránených druhov biotopu na území katastra obce**

Opatrenie B. 4. Ochrana ovzdušia

Cieľ: Zachovanie dobrého stavu ovzdušia, ochrana ozónovej vrstvy Zeme a podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie.

Kvalita ovzdušia v obci nie je hodnotená negatívne to však nemožno považovať za impulz k nevykonávaniu žiadnych aktivít smerujúcich k ochrane ovzdušia. Nadalej je potrebné vykonávať aktivity smerujúce k jeho ochrane a zaujímať sa o činnosť subjektov v obci a okolí, prípadne obyvateľov obce, ktorá by mohla viesť k jeho znečisteniu. Je potrebné presadzovať ekologické riešenia problémov, ktoré nemajú negatívny dopad na ovzdušie, zvlášť na porušovanie ozónovej vrstvy zeme. Vykurovanie formou spaľovania tuhých látok je možné nahradiť alternatívnymi zdrojmi, biomasou, briketami, slnečnými kolektormi a pod.

Aktivity:

- B.4.1 ■ Podpora využívania obnoviteľných a alternatívnych zdrojov energie, napr. podpora využívania slnečných kolektorov na stavbách, kde je to rentabilné a možné**
- B.4.2 ■ Kontrola prípadného neekologického správania obyvateľov a subjektov pôsobiacich v obci (spaľovanie, únik nebezpečných látok)**
- B.4.3 ■ Zvyšovanie povedomia občanov v oblasti ochrany ovzdušia**
- B.4.4 ■ Zavedenie sankcií za spaľovanie inak separovateľného odpadu (plasty, pneumatiky a pod.)**
- B.4.5 ■ Prechod na ekologickejšie formy vykurovania, využitie biomasy**

Priorita C.

Využitie vnútorných zdrojov obce na zachovanie počtu obyvateľov, trend rozvoja obce smerujúci k rozvoju obce ako chatovej oblasti, rozvoj cestovného ruchu a zlepšenie propagácie obce.

Opatrenie č. C. 1. – Cestovný ruch a agroturistika

Cieľ: Rozvoj agroturistiky v obci, podpora cestovného ruchu, zachovanie a rozvoj tradičných remesiel.

Obec Ďurďové nemá vybudovanú žiadnu infraštruktúru cestovného ruchu. Ťažiskom môže byť cykloturistika, turistika, hubárčenie a charakter obce, ktorý ju predurčuje na rekreačnú a chatovú oblasť. Vhodný by bol rozvoj agroturistiky, budovanie náučných

chodníkov a cyklotrás. Budovanie cyklotrás sa vzhľadom na atraktívny ráz krajiny javí nielen z pohľadu rozvinutia cestovného ruchu ako perspektívna a osožná aktivita rozširujúca spektrum ponúkaných turistických cieľov, ale aj ako aktivita zabraňujúca devastácii lesov tvorbou svojvoľných moto a cyklo ciest. Zatraktívnenie obce predpokladá taktiež zlepšenie propagácie obce a upriamenie pozornosti na už rozvinuté aktivity v obci (hubárčenie, motokros, vtáčie územie, územie európskeho významu).

Aktivity:

- C. 1. 1 ■ Výstavba cyklotrás**
- C. 1. 2 ■ Kontrolovaný rozvoj cykloturistiky, turistiky a motokrosu**
- C. 1. 3 ■ Podpora rozvoja agroturistiky na všetkých úrovniach**
- C. 1. 4 ■ Podpora tradičných remeselných činností v obci**
- C. 1. 5 ■ Tvorba akcií zviditeľňujúcich agroturistiku v obci**
- C. 1. 6 ■ Budovanie informačných tabúl a pútačov (vtáčie územie, územie európskeho významu)**
- C. 1. 7 ■ Marketingové aktivity obce, dopracovanie jestvujúcej webstránky obce, zlepšenie celkovej propagácie obce**
- C. 1. 8 ■ Prepojenie www stránky obce s ponukou jestvujúcich služieb (motokros, cyklotrasy, turistika, zber húb)**

Opatrenie č. C. 2. – Zapájanie sa do sietí, tvorba partnerstiev a cezhraničná spolupráca.

Cieľ: Tvorba partnerstiev na lokálnej úrovni, nadviazanie cezhraničnej spolupráce.

V dobe zlučovania inštitúcií s cieľom zefektívniť ich činnosť a dosiahnuť synergický efekt má účasť v partnerstvách na rôznej úrovni väčší význam ako kedykoľvek v minulosti. Obce sa spájajú do mikroregiónov v snahe o koordinovanejší rozvoj území a využitie zvláštností a daností jednotlivých obcí v prospech ostatných účastníkov partnerstva. Spájanie obcí umožňuje taktiež lepšie čerpanie finančných prostriedkov z EU. Pre obec Ďurďové je preto členstvo v mikroregióne nevyhnutné. V súvislosti s polohou obce v blízkosti hraníc s Českou republikou otvárajú sa obci možnosti na nadviazanie slovensko-českej spolupráce s niektorou z obcí v ČR. Slovensko-české partnerstvo umožní okrem iných pozitívnych dopadov zároveň čerpať finančné prostriedky z Operačného programu cezhraničnej spolupráce Slovenská republika – Česká republika 2007 – 13. Pre toto cezhraničné partnerstvo je potrebné vyhľadať obec, ktorá je charakterom podobná k obci Ďurďové a má záujem i možnosti rozvíjať podobné oblasti spolupráce. Nadviazanie spolupráce s obcou, resp. obcami obdobného charakteru, umožňuje obci nachádzať stále nové prístupy k riešeniu rovnakých problémov a naštartovať zrkadlové aktivity, ktoré preukázateľne pomohli oživiť život v podobných obciach.

Aktivity:

- C.4.1 ■ Členstvo v mikroregióne**
- C.4.2 ■ Nadviazanie cezhraničnej spolupráce s vhodným partnerom z ČR**
- C.4.3 ■ Účasť v partnerstvách, ktoré prinášajú obci pozitívny osov**
- C.4.4 ■ Tvorba partnerstiev verejného a súkromného sektora na lokálnej úrovni prinášajúca pozitívny efekt**

Opatrenie č. C. 3. – Podpora podnikania, tvorba nových pracovných miest, poľnohospodárska činnosť.

Cieľ: Podpora jestvujúcich podnikateľských subjektov v obci, rozvoj novej podnikateľskej činnosti v obci, zachovanie jestvujúcich pracovných miest a tvorba nových.

Pôsobenie podnikateľských subjektov v obci je významným faktorom socio-ekonomického rozvoja obce a to z pohľadu tvorby pracovných miest pre občanov, ekonomickej prínosnosti, ale i z pohľadu poskytovania služieb občanom. Občania s malými deťmi ako aj v preddôchodkovom veku, či čiastočne invalidní občania dokážu oceniť blízkosť a dostupnosť pracoviska a preto je tvorba pracovných miest priamo v obci vždy opodstatnená. Je teda potrebné vytvárať vhodné podmienky pre rozvoj podnikateľskej činnosti v obci a to prostredníctvom konkrétnych aktivít. Obec by mala vychádzať v ústrety záujemcom o podnikanie a podnikateľom v obci a vytvárať podmienky na ich konkurencieschopné podnikanie. Aj keď sa prílev investícií do malých obcí, resp. rozvoj významnejšej podnikateľskej činnosti javí ako proces zložitý, jestvuje mnoho dobrých príkladov z praxe, ktoré dokladujú, že možný je.

Aj keď je poľnohospodárska výroba všeobecne na ústupe vidiek bol a vždy bude spätý s poľnohospodárstvom ako takým. Vidiecke obyvateľstvo sa odjakživa živilo pestovaním poľnohospodárskych plodín a chovom dobytká. Z rozsiahlej činnosti jednotných roľníckych družstiev sa zachoval v obciach už len drobnochov povýšený na záľubu. Rozsiahle lúky a pasienky, dostatok vody, ponúkajú výborné podmienky pre efektívny návrat k poľnohospodárskej malovýrobe, chovu oviec, kôz a výrobe poľnohospodárskych produktov. Táto činnosť by mohla byť zaujímavá aj prípade, že by pokrývala iba potreby občanov obce, resp. blízkeho okolia. V povedomí obyvateľov treba preto pestovať vzťah k poľnohospodárstvu, ktoré k vidieckemu spôsobu života nesporne patrí a to predovšetkým v snahe udržať takú mieru obhospodarovania súkromných poľnohospodárskych plôch, ktorá nenaruša vzhľad okolia a neznižuje kvalitu pôdy.

Aktivity:

C.3. 1 ■ Zlepšenie spolupráce súkromného a verejného sektora

C.3. 2 ■ Vytvorenie databázy voľných plôch a objektov

C.3. 3 ■ Príprava objektov a plôch na podnikanie

C.3. 4 ■ Vytváranie podmienok na konkurencieschopné podnikanie a poľnohospodárstvo

Prehľad priorít stratégie rozvoja obce Ďurďové

Globálny cieľ		
<i>Rozvoj obce smerom k využitiu prírodných daností obce na všestranný rozvoj obce s dôrazom na ekosystém, pri udržateľnom ekonomickom a sociálnom raste.</i>		
Priority		
<i>Priorita A. Vytvorenie podmienok pre</i>	<i>Priorita B. Ochrana životného prostredia</i>	<i>Priorita C. V</i>

zlepšenie a udržanie kvality života obyvateľov.	s dôrazom na zachovanie prírodného dedičstva a jeho intenzívnejšie využitie v prospech rozvoja obce.	obce na zachovanie trend rozvoja obce ako cestovného propagácie
Opatrenie č. A. 1. - Základná infraštruktúra	Opatrenie B.1. - Integrovaná ochrana a racionálne využívanie vôd.	Opatrenie č. C. 1.
Opatrenie č. A. 2. – Udržanie dobrého stavu súkromných objektov v obci, individuálna bytová výstavba.	Opatrenie B.2.- Odpadové hospodárstvo	Opatrenie č. C. 2. partnerstiev a ce
Opatrenie č. A. 3. - Sociálne služby, zdravotníctvo a vzdelávanie obyvateľstva	Opatrenie B.3. Ochrana a regenerácia prírodného prostredia a krajiny	Opatrenie č. C. 3. nových pracovných činností.
Opatrenie č. A. 4. - Kultúra, šport a voľnočasové aktivity	Opatrenie B. 4. Ochrana ovzdušia	
Opatrenie č. A. 5. - Bezpečnosť obce		
Opatrenie č. A.6. – Služby všeobecnej vybavenosti.		

Projektové zámery obce Ďurďové

Projektový zámer	Nositeľ	Predpokladané náklady (EUR)	Zdroj financovania	Podiel obce na financovaní (EUR)
Športovo – kultúrny areál	Obec	330000,00	Program rozvoja vidieka, rozpočet obce, iné zdroje	3 300,00
Rekonštrukcia rozhlasu	Obec	3500,00	Ministerstvo financií, rozpočet obce, iné zdroje	350,00
Rekonštrukcia kultúrneho domu	Obec	66000,00	Program rozvoja vidieka, rozpočet obce, iné zdroje	13 200,00
Oprava zvonice	Obec	4000,00	Rozpočet obce, iné zdroje	200,00
Cyklotrasa cez MAS	MR	15000,00	Program rozvoja vidieka, rozpočet obce, iné zdroje	3 000,00
SPOLU		418 500,00		20 050,00

14. Finančný plán

Na vykonanie jednotlivých opatrení tak, aby mohol byť do roku 2015 prostredníctvom naplnenia priorít a špecifických cieľov naplnený strategický cieľ obce Ďurďové bude potrebných takmer 418 tis.EUR . Na vykonanie všetkých aktivít je potrebné zabezpečiť

viac zdrojové financovanie – sústrediť finančné prostriedky od samosprávneho kraja, štátu, podnikateľských subjektov, nadácií a v neposlednom rade Európskej únie, pretože obec sa plánuje na celkovej čiastke finančných potrieb podieľať cca 20 tis. EUR.

Finančný plán počíta v značnej miere so získaním prostriedkov z fondov EU a iných dotačných programov. V prípade neúspechu obce pri ich získavaní, bude implementácia plánovaných aktivít a realizácia stratégie rozvoja spomalená, resp. bude nevyhnutné hľadať iné možnosti financovania aktivít ako napríklad úverové zdroje, súkromného investora alebo sponzorstvo.

Podľa vývoja finančných možností, požiadaviek obce a rozpočtu na príslušný rok je možné finančný plán každoročne prehodnotiť.

Finančný plán obce Ďurďové na roky 2009-2015 v EUR

Rok	Potreba prostriedkov	finančných	Financovanie obce	z rozpočtu
2009		3 500,00		350,00
2010		66 000,00		13 200,00
2011		4 000,00		200,00
2012		330 000,00		3 300,00
2013		15 000,00		3 000,00
SPOLU		418 500,00		20 050,00

15. Stanovenie merateľných ukazovateľov

Merateľné ukazovatele sú mechanizmom na sledovanie plnenia jednotlivých opatrení

prostredníctvom vykonania aktivít. Slúžia na priebežnú kontrolu jednotlivých opatrení, pričom majú byť zvolené tak, aby pokrývali celú škálu opatrení a pri kontrole ich plnenia bolo zjavné napredovanie v dosahovaní cieľa, prípadne mohli byť odhalené odchýlky od jeho dosiahnutia. Pre účely kontroly plnenia aktivít v PHSR Ďurďové bolo doporučené sledovanie nižšie uvedených ukazovateľov. Obec si v samostatnej prílohe môže určiť východiskový stav indikátorov a naplánovať ich rozvoj do ďalších rokov. Podľa stanoveného plánu môže kontrolovať ich plnenie.

Monitoring merateľných ukazovateľov

Ukazovateľ	Jednotka	Periodicita hodnotenia
Počet obyvateľov žijúcich v obci	počet	1x ročne
% obyvateľov želajúcich si zostať v obci	%	1x ročne
Počet zrekonštruovaných objektov technickej a občianskej infraštruktúry	počet	1x ročne
Počet pracovných miest vytvorených priamo v obci	počet	1x ročne
Počet domácností separujúcich odpad	počet	1x ročne
Počet domácností pripojených na internet	počet	1x ročne
Počet vytvorených ubytovacích kapacít v obci	počet	1x ročne
Počet kultúrnych a športových akcií poriadaných v obci	počet	1x ročne
Počet návštevníkov obce	počet	1x ročne
Objem finančných prostriedkov čerpaných z grantových programov	EUR	1x ročne

16. Personálne zabezpečenie aktivít

Zrealizovanie aktivít vytýčených v tomto PHSR vyžaduje značnú náročnosť kladenú na personálne zabezpečenie. Nie je možné, aby manažment všetkých aktivít ležal na pleciach jednej osoby a to starostu obce. Z tohto dôvodu je potrebné naštartovať užšiu spoluprácu s obecným zastupiteľstvom a poveriť jednotlivých členov zastupiteľstva osobitnými úlohami v napĺňaní aktivít vytýčených v PHSR.

Taktiež je potrebné zapájať do plnenia aktivít vhodnou formou aj podnikateľské subjekty a občanov obce, ktorí môžu byť v rôznych oblastiach veľmi nápomocní.

Plán aktivít počíta s výraznou podporou z fondov EU. Dobrým riešením v tejto oblasti by bolo zabezpečenie jedného profesionálneho pracovníka – projektového manažéra pre obec, resp. výhodnejšou formou pre mikroregión. Pracovník by podľa požiadaviek obce, resp. obcí združených v mikroregióne vypracúval žiadosti o finančné prostriedky z fondov EU a iných grantových programov a pracoval by na implementácii už schválených programov. V rámci implementácie projektov by na seba prevzal administratívne aktivity, ktoré zaťažujú starostu, resp. administratívnu pracovníčku obce. Potrebné je však na túto pozíciu vybrať osobu, ktorá má k problematike a k životu na vidieku osobitý vzťah. Vybrať vhodnú osobu s dostatočnou motiváciou na túto prácu býva neraz obtiažne. Jej organizačné a finančné zabezpečenie môže byť vecou členských príspevkov obcí do mikroregionálneho združenia alebo sa môže obec snažiť získať prostriedky na projektového manažéra prostredníctvom podania projektu.

Ďalšou formou zabezpečenia činností v oblasti projektového manažmentu je úzka spolupráca s niektorou z profesionálnych firiem pôsobiacich v tejto oblasti. Zákazkové riešenie vypracovania, či implementácie projektu sa často javí oveľa efektívnejšie ako náklady na stáleho pracovníka. Dlhodobá spolupráca s jednou firmou taktiež umožňuje firme detailnejšie poznať potreby obce, na druhej strane ponúka obci zvýhodnený prístup pri riešení jej problémov ako aj finančné úľavy pri realizácii prác.

V prípade, že si vypracovanie žiadostí o finančné prostriedky z EU plánuje obec pokryť sama vlastnými zamestnancami, dôležité je zúčastňovať sa vzdelávacích aktivít v tejto oblasti (semináre, školenia k výzvam, k programom), aby obec nestratila kontakt s aktuálnymi informáciami k danej problematike. Nevyhnutné je taktiež pravidelné sledovanie internetových stránok venujúcich sa problematike fondov.

Legislatívny rámec, východiská a použité zdroje

Legislatívny rámec:

Zákon č. 503/2001 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja,

Zákon č. 302/2001 Z. z. o samosprávnych krajoch,

Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení,

Zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy,

Zákon č. 222/1996 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy,

Zákon č. 303/1995 Z. z. o rozpočtových pravidlách v znení neskorších predpisov,

Zákon č. 482/2003 Z. z. o Štátnej pokladnici,

Zákon č. 565/2001 Z. z. o investičných stimuloch a o zmene a doplnení niektorých zákonov,

Zákon č. 235/2002 Z. z. o náležitostiach žiadosti o poskytnutie investičných stimulov,

Zákon č. 193/2001 Z. z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov,

Zákon č. 156/2003 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 193/2001 Z. z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov,

Zákon č. 184/2002 Z. z. o vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (vodný zákon),

Vyhláška MŽP SR č. 398/2002 Z. z. o podrobnostiach určovania ochranných pásiem vodárenských zdrojov a o opatreniach na ochranu vôd,

Vyhláška MŽP SR č. 524/2002 Z. z. , ktorou sa ustanovujú podrobnosti o výkone odborného technicko – bezpečnostného dohľadu a o zaradovaní vodných diel do jednotlivých kategórií,

Vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva SR č. 525/2002 Z. z. , ktorou sa vyhlasuje zoznam vodohospodársky významných tokov a vodárenských tokov

Vyhláška MŽP SR č. 556/2002 Z. z. o vykonaní niektorých ustanovení vodného zákona,

Nariadenie vlády SR č. 491/2002 Z. z., ktorým sa ustanovujú kvalitatívne ciele povrchových vôd a limitné hodnoty ukazovateľov znečistenia odpadových vôd a osobitých vôd,

Nariadenie vlády SSR č. 13/1987 Zb. o niektorých chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd (§2 a§7 zrušené zákonom č. 184/2002 Z. z.),

Nariadenie vlády SSR č. 35/1979 Zb. o odplátach vo vodnom hospodárstve v znení nariadenia vlády ČSSR č 91/1988 Zb. a nariadenia vlády SR č. 235/1996 Z. z.,

Nariadenie vlády SSR č. 32/1975 Zb. o ochrane pred povodňami,

Nariadenie vlády SSR č. 46/1978 Zb. o chránenej oblasti prirodzenej akumulácie vôd na Žitnom ostrove v znení nariadenia vlády SASR č. 52/1981 Zb. (§2 ods. 1, §3 - §6 zrušené z.č. 184/2002 Z. z.),

Metodický pokyn MŽP SR z 5. 11. 2002 č. 817/2002 – 6.2 k nariadeniu vlády SR č. 491/2002 Z. z.,

Zákon 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení z. č. 553/2001 Z. z., z. č. 96/2002 Z. z., z. č. 2 61/2002 Z. z., z. č. 393/2002 Z. z. z. č. 529/2002 Z. z. (zákon o odpadoch),

Zákon č. 327/1996 Z. z. o poplatkoch za uloženie odpadov v znení zákona č. 553/2002 Z. z.,

Vyhláška MŽP SR č. 234/ 2001 Z. z. o zaradení odpadov do Zeleného, Žltého a Červeného zoznamu odpadov,
Vyhláška MŽP SR č. 273/2001 Z. z. o autorizácii, o vydávaní posudkov vo veciach odpadov o ustanovení osôb oprávnených na vydávanie posudkov o overovaní odbornej spôsobilosti týchto osôb v znení Vyhláška MŽP SR č. 399/2002 Z. z.,
Vyhláška MŽP SR č. 284/2001 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov v znení Vyhláška MŽP SR č. 409/2002 Z. z. (ďalej len nový Katalóg odpadov),
Vyhláška MŽP SR č. 516/2002 Z. z. o sadzbách pre výpočet príspevkov do Recyklačného fondu v znení Vyhlášky MŽP SR č. 337/2002 Z. z. a 773/2002 Z. z.
Smernica MŽP zo dňa 17.12.2001 č. 3/2001-6.3 o špecifikácii výrobkov, za ktoré sa platí do Recyklačného fondu,
Vyhláška MŽP SR č. 283/2001 Z. z. o vykonaní niektorých ustanovení zákona o odpadoch v znení Vyhláška MŽP SR č. 509/2002 Z. z.,
Smernica MŽP zo dňa 17.12.2001 č. 3/2001-6.3 o špecifikácii výrobkov, za ktoré sa platí do Recyklačného fondu,
Zákon č. 327/1996 Z. z. o poplatkoch za uloženie odpadov v znení zákona č. 553/2002 Z. z.,
Zákon č. 529/2002 Z. z. o obaloch a o zmene a doplnení niektorých zákonov
Vyhláška MŽP SR č. 732/2002 Z. z. o zozname zálohovaných obalov, ktoré nie sú opakovateľné použiteľné a o výške zálohy za ne a o výške záloh za zálohované opakovane použiteľné obaly
Vyhláška MŽP SR č. 5/2003 Z. z. o výkone niektorých ustanovení zákona o odpadoch
Zákon č. 543/2002/ Z. z. o ochrane prírody a krajiny
Zákon č. 237/2002 Z. z. o obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a rastlín
Vyhláška MŽP č. 24/2003 Z. z.
Zákon č. 478/2002/ Z. z. o ochrane ovzdušia, ktorým sa dopĺňa zákon č. 401/1998 Z. z. o poplatkoch za znečistenie ovzdušia (zákon o ovzduší)
Zákon č. 401/1998 z. z. o poplatkoch za znečistenie ovzdušia v znení z. č. 161/2001 Z. z., z. č. 553/2001 Z. z., z. č. 478/2002 Z. z.
Zákon č. 76/1998 Z. z. o ochrane ozónovej vrstvy Zeme
Vyhláška Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácii SR č. 265/1996. Z. z. o emisných kontrolách cestných motorových vozidiel v znení vyhl. Č. 307/1999 Z. z.
Vyhláška MŽP SR č. 60/2003 Z. z. , ktorou sa ustanovujú národne emisné stropy a a emisné knôty
Zákon č. 127/1994/Z. z. o posudzovaní vplyvov na ŽP v znení z. č. 391/2000Z. z.

Použitá literatúra:

Atlas krajiny SR, SAŽP 2002

Koncepcia štátnej bytovej politiky do roku 2010

Národný strategický a referenčný rámec

Národný strategický plán rozvoja vidieka SR na roky 2007 - 2013

Národný rozvojový plán

Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja

Národný environmentálny akčný plán

Národný emisný inventarizačný systém, databáza údajov o znečisťovaní ovzdušia

Materiály CHKO Strážovské vrchy

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Trenčianskeho samosprávneho kraja
Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja, Význam, štruktúra a základné metodické tézy, Centrum pre podporu miestneho aktivizmu
Plán rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií pre územie Trenčianskeho kraja
Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Domaniža a okolité obce
Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Čelkova Lehota
Okresný akčný environmentálny plán
Správa o stave životného prostredia kraja Trenčín 2002, SAŽP 2003
Súhrnná správa o verejných kanalizáciách
Územný plán TSK

Iné zdroje:

Dotazník vyplnený na obecnom úrade v obci Ďurďové a materiály obce

Webové zdroje :

www.statistics.sk

www.wikipedia.sk

www.geoportal.sk

www.atlas.sk

Ostatné webové zdroje uvádzané pod čiarou, najmä:

<http://www.tsk.sk/buxus/docs/uzemneplanovanie/RegSurPoITSK.pdf>

<http://www.tikpb.sk/sk/pages/dovolenka/images/PB%20sprievodca.pdf>

<http://www.litcentrum.sk/?s-cv-viewMode=search&s-search-query=Gejza>

<http://www.litcentrum.sk/42380>

<http://www.povs.sk/info6.html>

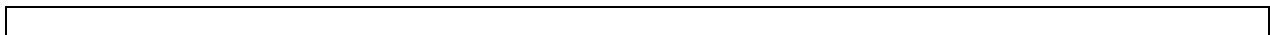
<http://www.shmu.sk/File/pramene2/prvah.pdf>

<http://fara.sk/domaniza/fialky - sadocne.html>

<http://www.sazp.sk/slovak/periodika/sprava/kraje/povbystrica/HoProstr.htm>

<http://www.lovuzdar.sk/prehľad-PZ?co=46&i=2943>

<http://www.sopsr.sk/natura/index1.php?p=4&sec=5&kod=SKUEV0256>

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Ďurďové pripravila : Trenčianska regionálna rozvojová agentúra, Opatovská 23, 911 01 Trenčín, Tel : 032/744 45 79, Fax: 032/744 39 90, trra@trra.sk, www.trra.sk V roku 2008 ako plánovací dokument obce Ďurďové vychádzajúci a rešpektujúci Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mikroregiónu Domaniža a okolité obce ako aj Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Pružina (vedľajšia obec) a vyššie plánovacie dokumenty v súlade so Zákonom o podpore regionálneho rozvoja.